

Naročnina
za državo SHS:
na mesec Din 20
za pol leta 120
za celo leto 240

za inozemstvo:
mesečno Din 50

Sobotna izdaja:
celoletno
v Jugoslaviji Din 40
v inozemstvu 60

SLOVENE C

Cene inseratov:
Enostolpna petlinna vrsta
mali oglasi po Din 1-50 in
Din 2-—, večji oglasi nad
45 mm višine po Din 2-50,
veliki po Din 3-— in 4-—,
oglas v uredniškem delu
vrstica po Din 6-—.

Pri večjem naročilu popust.
Izhaja vsak dan izvenredni
ponedeljka in dneva po
prazniku ob 4. uri zjutraj.
Pošlmina plačana v gotovini.

Uredništvo je v Koprarjevi ulici 6/III. Rokopisi
se ne vračajo; ne frankirana pisma se ne spre-
jemajo. Uredništva telefon 50, upravnništva 328.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Koprarjevi ulici 6. Cekovni račun:
Ljubljana 10.650 in 10.549 (za inserate) Sara-
jevo 7.563, Zagreb 39.011, Praga in Dunaj 24.797.

Diktatorska vlada.

Sodba nekaterih politikov, da kaže se-
danja vlada znake diktatorstva, je popolno-
ma pravilna. G. Pašić je brez parlamentar-
ne večine osnoval vlado in vlada sedaj brez
stvarne parlamentarne večine. Prvi akt nje-
govega »bloka korupcije in nasilja« je bil,
da je kljub kralju dani obljubi, kljub čast-
nemu zagotovitvi predsednika narodne skup-
ščine, g. Ljube Jovanovića, odgodil verifi-
kiranje poslancev HRSS. Razumljivo je, da
je verificiranje mandatov HRSS za vladno
manjšino neprijetna stvar, toda v vsaki dru-
gi parlamentarno vladani državi bi vlada
izvajala iz dejanskega stanja, v kakršnem
se nahaja Pašićeva vlada, posledice. To de-
jansko stanje je takšno, da je vlada v na-
rodni skupščini v znatni manjšini, vzdržu-
je se pa z umetno narejeno večino s tem,
da gazi in krši skupščinski poslovnik in
najelementarnejše pravice opozicijskih
poslancev. Po poslovniku (čl. 5) bi moral
verifikacijski odbor svoje delo v roku štirih
dni dokončati svoje delo. Ne samo da se to
ni zgodilo po krivdi skupščinskega pred-
sednika in »bloka nasilja«, marveč so ra-
dikalski funkcionarji z nasilstvom onemo-
gčili delovanje verifikacijskega odbora, v
katerem ima opozicijski blok večino, s
tem, da so zaklenili polnomočja in druge
akte. To je gaženje najelementarnejših na-
čel parlamentarizma, to je pljuska demo-
kraciji, to je diktatura, izvršena proti za-
konu.

Parlament je vladni manjšini samo še
figovo pero, s katerim pokriva vlada svojo
diktaturo in ji daje samo videz parlamen-
tarne vlade. Parlament, ki onemogoča dve-
ma tretjinama volivcev, da bi izražali po
svojih izvoljenih poslancih svojo voljo, ni
več parlament v pravem pomenu besede,
je samo še karikatura parlamenta, in vlada,
ki ima proti sebi znatno večino parlamenta,
pa ji s kršenjem poslovnika in najelemen-
tarnejših parlamentarnih načel onemogoča
uveljaviti svojo voljo, ni parlamentarna vla-
da, ampak je diktatorska vlada. To nas-
protuje temeljnim določbam ustave. Člen
46. ustave, ki so jo ustvarili sedanji dik-
tatorji, pravi da zakonodajno oblast izvr-
šujeta kralj in narodna skupščina skupno.
Toda narodna skupščina je ne vrši,
ker ji to onemogoča diktatura manjšine.
Več kakor dve tretjini hrvatskega naroda
ne more kljub svoji dobri volji in navzoč-
nosti v narodni skupščini vršiti svojih pa-
lamentarnih pravic in dolžnosti, ker jim to
zabranjuje nasilna vladna manjšina z ne-
legalnimi in protiparlamentarnimi sredstvi.

Ni pa nobenega dvoma, da hoče Pašićeva
vlada s kršenjem ustave in parlamen-
tarnih načel in baš s pomočjo tega ana-
rhističnega položaja prenesti sedanjo dik-
tatorstvo v parlamentu tudi na volitivno do-
bo, v kateri bi svojo diktaturo še razširila
v diktaturo absolutizma g. Pašića in njego-
vih organov. Z drugimi besedami se pravi
to dušiti ljudsko voljo in svobodne držav-
ljane ponižati na stopnjo robov. Mar-li dik-
tatorska gospoda misli, da bo ljudstvo
dandanes tako diktaturo preneslo, mar
mislijo merodajni faktorji, da se s tem
država in njen ustroj utrjuje? Svobodno
ljudstvo si bo izbralo svobodno svoje za-
stopnike in ne bo klonilo tilnika pred na-
silstvi!

Mi verujemo, da je tudi srbski narod
tako zdrav in nepokvarjen, da ne bo trpel
korupcionistov, ki milijonske vsote držav-
nega denarja izmetavajo za podkupovanje,
da bi mogli ljudstvo in državo izmzgavati
še nadalje v svoje osebne in strankarske
koristi. Tudi za Slovenijo napovedujejo pla-
čanci »vlade korupcije in nasilja« nasilne
akte. Te lahko v kratki dobi svojega paše-
vanja izvršijo nad ubogim uradništvom, ki
ga vlečejo za nos, toda svobodno ljudstvo
se ne bo dalo terorizirati od diktature in bo
v zavesti svoje ljudske moči pri volitvah
pomotlo s kliko, ki se druži s sedanjimi
diktatorji in z vsemi, ki se dajo od njih
podkupovati, da si napolnijo žepe z ljud-
skim denarjem.

To se bo zgodilo, ker se mora, v blagor
države in vsega njenega prebivalstva, v
svrhu reda in poštenosti, ki je danes v dr-
žavi ni. Brez teh pa nobena država ne mo-
re obstati in kdor zida svojo moč in bo-
dočnost na diktaturi po svetovni vojni, ta
si koplje grob, ta maje na temeljih, na ka-

terih je ustroj države zgrajen, ta je sebi
največji nasprotnik. Mi smo povedali, raz-

mišljujejo pa naj tisti, ki verujejo v našo
dobro voljo, če verujejo v njo!

Opozicija proti predsedniku skupščine.

REŠITEV KRIZE NEPARLAMENTARNA. — NAPOVED NAJOSTREJŠE PAR-
LAMENTARNE BORBE PROTI VLADI.

Belgrad, 29. marca. (Izv.) Načelniki
opozicijskih skupin v narodni skupšči-
ni so na današnji seji sklepali o položaju,
ki je nastal po sestavi nove vlade. Na seji
se je soglasno konstatiralo, da ima nova
vlada večino narodne skupščine proti se-
bi, in to predstavlja kršitev parlamentar-
nih običajev, ker je predsednik narodne
skupščine s svojimi strankarskimi in na-
pačnimi informacijami krone vodil rešitev
krize v smeri, v kateri je moral doospeti
do neparlamentarne rešitve krize. Načel-
niki opozicijskih skupin najodločnejše
protestirajo proti temu, da se narodni po-
slanci, ki vedno izpolnjujejo vse po zakonu
jim naložene dolžnosti, svojevoljno de-
lijo na take, katerih volja pride v poštev
pri določevanju splošne državne politike,
in na take, katerih volja se ne mara vpo-
števati. Načelniki opozicije obžalujejo, da
je predsednik narodne skupščine, četudi
je faktično predstavnik stvarne manjšine,
prevzel vlogo, da bo esponent take ozko-
srčne plemenske in separatistične in proti-
državne politike. V zavesti, da predstavlja
večino narodne skupščine in ogromno
večino ljudstva, so načelniki opozicije
sklenili, da proti novi vladi vodi najodloč-
nejša parlamentarna borba in so priprav-

ljeni, da v imenu večine narodne skupšči-
ne prevzamejo posledice, ki bi mogle na-
stati. Na tem terenu parlamentarne borbe
bodo vztrajale opozicijske stranke,
dokler jim ta borba ne bo onemogočena z
gaženjem zakonov. Predstavnica legalne
narodne volje opozicija niti trenutka ne
dvomi v končen uspeh svoje pravice
borbe in stvari.

DOSEDANJI REŽIM KORUPCIJE.

Belgrad, 29. marca. (Izv.) Vlada na
današ. seji ni dala nobene deklaracije, kar
je popolnoma v skladu s Pašićevim pismom,
s katerim je klical na sodelovanje vse sku-
pine za nadaljevanje dosedanjega režima.

Belgrad, 29. marca. (Izv.) Takoj ob
nastopu vlade smo njen program na kratko
označili z besedama: korupcija in nasilje.
Že prvi dan njenega nastopa v javnosti je
popolnoma potrdil ta program. Kršenje za-
konov se vrši z neverjetnim cinizmom, pret-
nje in grožnje se mečejo kar tja v en dan,
podkupovanje se vrši na debelo kakor na
borzi. Korupcija cvete, ali v klasje to žito
ne bo dozorelo, kajti narod se že povsod
dviga proti takemu nasilju, v parlamentu
pa je večina na strani voditeljev opozicio-
nalnega bloka.

Vladna manjšina išče sporazuma.

OPOZICIJA ODKLANJA SPORAZUM, KER SE KRŠI POSLOVNIK, ZAKON IN DO-
SEDANJI SPORAZUM.

Belgrad, 29. marca. (Izv.) Na zahtevo
šefov opozicijskih strank je bila današ-
nja popoldanska seja ob pol 6. prekinjena
in predsednik narodne skupščine Ljuba
Jovanović je sklical na konferenco vse na-
čelnike parlamentarnih klubov, da bi se
dosegel sporazum o proračunski debati. Na
seji načelnikov je dr. Korošec glede točk
prejšnjega sporazuma na podlagi poslov-
nika zahteval, da se ima debata o prora-
čunu vršiti točno po utrjenem sporazumu.
Dr. Korošec je v imenu celokupne opozicije
protestiral proti kršenju sporazuma jasnih
odredb in zakonov. Dr. Lukinić, minister
za finance Stojadinović in dr. Žarko Mila-
dinović so trdili, da bo to gaženje zakona,
če se proračun do 1. aprila ne izglasuje.
Ljuba Jovanović predlaga, da se napravi
nov sporazum na ta način, da se proračun-
ska razprava dokonča do vključno 1. aprila.
Na to je dr. Korošec izjavil, da opozicija
po dosedanjih izkušnjah nima nobenih ga-
rancijskih, da se bi ta sporazum držal, ko se
sedanja skupščinska manjšina ne drži niti
poslovnika, niti sporazuma, niti zakona. G.
Davidović je izjavil, da se popolnoma stri-
nja z mišljenjem dr. Korošca. Protestira

proti takemu kršenju zakona in se vprašu-
je, ali je v tej državi ostalo še sploh kaj,
kar je sveto. Predlaga, da se sporazum
sklene na ta način, da se pred končnim
glasovanjem o proračunu izvrši verifikacija
Radićevih mandatov v skupščini. Finančni
minister dr. Stojadinović, dr. Žarko Mila-
dinović in dr. Edo Lukinić izjavljajo, da ne
morejo pristati na to, da bi se glasovanje o
proračunu vezalo na verifikacijo. Načelniki
opozicijskih klubov dr. Korošec, Davido-
vić, dr. Spaho, dr. Maček in Lazić protesti-
rajo, ker se verifikacija odlaga kljub po za-
konu in ustavi določenemu roku in ker se
krši temeljni parlamentarizem. V zvezi s
tem izjavljajo, da bodo z ozirom na tako po-
stopanje svoje zadržanje v skupščini pri-
merno uravnali. Na pripombo dr. Miladi-
novića, zakaj Radićevi poslanci niso prišli
že pred enim letom v Belgrad, odgovarja
dr. Maček, da so še sedaj prišli prezgodaj.
Nato so šli opozicije izjavili, da po takim
izigravanju že sklenjenega sporazuma ne
morejo več pristati na kakršenkoli sporaz-
um s sedanjo vladno manjšino. Konferenca
je ostala brez vsakega rezultata.

Diktatorska vladna manjšina.

VLADNA MANJŠINA ŠTEJE 127, BLOKOVA VEČINA 156 ČLANOV.

Belgrad, 29. marca. (Izv.) Današnja
seja parlamenta je g. Pašiću in g. Pri-
bičeviću pokazala, kako krivi so bili
njuni računi, kajti homogena radikalna
vlada je imela sama več glasov, kakor
sedanji velikosrbski korupcionistični
blok. Na današnji seji je vlada zbrala
vse glasove, kolikor jih je imela in do-
bila jih je 127, od katerih odpade na ra-
dikale 105, na Pribičevića 15, 2 demo-
kratska disidentna, 4 džemijetovci in en
Veserlb. Od radikalov ni bil navzoč sa-
mo en poslanec. 4 džemijetskim glaso-
vom je vlada dala 3 milijone Din, ki jih
je Narodna banka včeraj že izplačala.

Seveda to še ni vse, ker bo pri vsakem
glasovanju treba še kaj primakniti.
Opozicija je imela v dvorani 156 članov,
od katerih so radikali z nasiljem in ga-
ženjem poslovnika pripoznali samo 112.
To je 23 poslancev Jugosl. kluba, 29 de-
mokratov, 20 Radićevcev, 17 muslima-
nov, 11 zemljoradnikov, 8 Nemceev, Drin-
ković, socialni demokrat Divac in 2 ne-
opredeljena. Od Jugosl. kluba je manj-
kal Sudarević, ki je v sanatoriju, dočim
sta poslanca Krajne, ki je nogo zlomil in
Pušenjak, ki si je zastrupil kri, pris-
stvovala. Ni pa glasovalo 10 džemije-
tovcev.

Burna seja narodne skupščine.

OPOZICIJA POZDRAVI PRIBIČEVCE S ČASTNIMI PRIIMKI. — KRŠENJE POSLOV-
NIKA. — VIHARNE SCENE. — K DEBATI O PRORAČUNU PRIGLAŠENIH 18 GO-
VORNIKOV.

Belgrad, 29. marca. (Izv.) Tako burne
seje, kakršna je bila današnja, gotovo že
dolgo ni videl Belgrad. Glede važnosti pa
še sploh ne. Ker so jutranji listi poročali,

da se udeležijo seje vsi v Belgradu navzoči
Radićevi poslanci, je vlada ogromno zani-
manje. Velike množice ljudi so oblegale
vhod narodne skupščine. Ker so se med

njimi pojavljali razni sumljivi elementi, je
policija zbiranje prepovedala in orožniki so
razkropili ljudi. Galerije so bile že v zgod-
njih jutranjih urah polne. Med udeleženci
se je nahajalo največ detektivov. V diplo-
matskih ložah so se nahajali angleški posla-
nik sir Young ter francoski, švedski in itali-
janski in češki diplomatični zastopniki v
Belgradu.

Ob 9. uri so zasedli poslanci klopi. Raz-
pored je bil povsem drugačen, kakor na-
vadno. Celokupna opozicija je šla na levo,
razen Nemceev, ki so ostali na desni. Radi-
kali so bili na sredi in med njimi so bili
pomešani samostalni demokratje. Popolno-
ma skrit je bil Reiser. Na ministrskih
sedežih so sedeli spočetka samo radikali.
Kot prvi od Pribičevićevcev pride Popović
s hitrimi koraki in s pogledom vprtim v tla.
Opozicija ga pozdravlja s ploskanjem in s
krikom. — Ko so bile dokončane običajne
formalnosti, se pojavi v zbornici g. Preda-
vec in za njim pride drug za drugim 65 po-
slancev HRSS. Zadnji je stopal Pavao Ra-
dić. Zasedli so levo. V prvem trenutku je
nastala grobna tišina. Predsednik in radi-
kali so strmeli blelih obrazov, dokler se
niso naenkrat začele manifestacije. Vzkli-
kanje in živio-klici niso mogli ponehati in
so trajali četrt ure. Ker klici in oduševlje-
nje le ni hotelo prenehati, je predsednik
prekinil sejo, da bi dal s tem radikalom ča-
sa, da se odpomorejo od onemoglosti in
strahu. Med odmorom so se prisrčne ova-
cije hrvatskim poslancem nadaljevale.

Po odmoru se pojavi Svetozar Pri-
bičević in zbornica ga viharno »pozdra-
vi« s klici: Živela velikosrbska korupci-
ja in manjšina, živio Juda in izdajnik!
Bil je prizor za bogove, ko je v tem mo-
mentu pristopil k Pribičeviću edini po-
slanec velikosrbske stranke Stanojević,
birtaš iz Bosne, in mu častital z vzkli-
kom: Živela Velika Srbija!

Predsednik je nato hotel med ob-
čim smehom opozicije preiti na dnevni
red, ko se oglašajo besedi poslanec zem-
ljoradnik Voja Lazić. Govori o kršitvi
poslovnika. Kajti prejšnja seja je bila
prekinjena in dnevni red za današnjo
sejo ni bil določen. Zato predlaga, da
stavi skupščina na dnevni red verifika-
cijo hrvatskih mandatov.

Ljuba Jovanović pojasnjuje, da
tukaj ni govora o kršitvi poslovnika in
zahteva, da se delo nadaljuje. Opozicija
ga prekinja s klici: Glasujmo, glasujmo!
Ker Jovanović vidi, da po poslovniku ni
ravnal pravilno, izjavi, da bi naj večina
odločila, ali ravna pravilno on ali opo-
zicija. Ker mu je v tem momentu opo-
zicija zalučala v obraz očiček, da je kršil
poslovnik, zapusti svoje predsedniško
mesto in ga izroči podpredsedniku Ba-
kiću. Podpredsednik Bakić odredi glaso-
vanje: z vstajanjem se glasuje za. Ko
vpraša, kdo je za predlog, vstane ve-
čina. Bakić izjavi, da je večina glaso-
vala za vlado, vendar bo odredil poimen-
sko glasovanje. Ko se je pričelo glaso-
vanje, je prišlo takoj v začetku do ka-
rakterističnega incidenta. Ko je tajnik
Kobasić prečital ime prvega poslanca:
Atif Ahmetović, člana džemijeta, ki se
še ni dal podkupiti, ga je tajnik zabele-
žil, da glasuje za vlado. Vслед te falzi-
fikacije nastane prepir. Poslanec mu-
slimanskega kluba Ajanović protestira
proti takemu načinu določevanja veči-
ne. Radikali razjarjeni, da so njihovega
člana ujeli pri potvarjanju, pograbi-
jo Ajanovića in ga napadejo. V največjem
nemiru prekine predsednik sejo, in o-
redi odmor, med katerim so se vršila
medsebojna zmerjanja in pojasnjevanja.
Po ponovni otvoritvi seje se prične gla-
sovanje iznova.

Rezultat je bil: za vlado 127, proti vla-
di pa 112 glasov. Nato se prične ponovna
debata o kršitvi poslovnika. Poslanec Pečić
citira člen poslovnika, glasom katerega se
mora poslanecem kljub temu, da njihovi
mandati še niso verificirani, dopustiti gla-
sovanje. Ta 6. člen poslovnika se glasi:
Vsak poslanec, dokler njegova izvolitev ni
razveljavljena, ima pravico prisostvovati in
glasovati na seji narodne skupščine ali
ne sme glasovati o svoji verifikaciji. Ta oč-
vidno jasn člen poslovnika je vlada kršila
s tem, da ni pripustila k današnjemu glaso-
vanju nad 40 poslancev HRSS. (Medklic
dr. Spaha: Ni kršitev poslovnika, nego po-

slancem tatvina.) Pečič nadaljuje: Več kakor leto dni so se širokoustili po listih, da so vrata parlamenta odprta vsem, ki hočejo delovati. Danes, ko so prišli in hočejo izpolnjevati dolžnosti, jim to pravico zabranjujete in odvzemate. Tekom njegovega govora je prišlo do burnih izpadov na eni strani in do manifestacij na drugi strani. Po ponovnem izvajanju Pečiča o kršitvi poslovnika in parlamentarizma se predsednik Ljuba Jovanović opravičuje. Vendar njegova opravičevanja ne najdejo odmeva. Po dolgih prepirih in medsebojnem zmerjanju se predsedniku posreči poslanca umiriti in predlaga, da se preide na dnevni red o proračunu ministrstva za šume in rude. Proračun je bil sprejet brez debate.

Ker je predsednik prešel na dnevni red, so vsi poslanci HRSS v znak protesta zapustili zbornico. Seja je bila ob pol 2. prekinjena.

Nadaljevala se je ob 4. popoldne. Kot prvi je govoril zastopnik dem. stranke in predlagal, da se razprava o proračunu podaljša za pet dni, ker je vladna kriza trajala tri dni, četrti dan se ni nič delalo, peti dan se še seja ni mogla sklicati. Seje v ponedeljek ni smatrati kot dovršene in je treba o tem še enkrat razpravljati. Radikali niso hoteli sprejeti predloga, temveč so prešli na razpravo o ministrstvu za socialno politiko. Ko je poslanec zemljoradniškega kluba Vujičić končal svoj govor, je bila seja na zahtevo šefov opozicijskega bloka prekinjena. Ob 7 zvečer se je seja ponovno začela. Za debato o proračunu ministrstva za socialno politiko je prijavljenih 18 govornikov. Pričakuje se, da se bo seja končala v ranih jutranjih urah. Od Jugoslovanskega kluba so dosedaj govorili poslanci Kugovnik, Falež, Gostinčar, Pušenjak in Kremžar.

BURNA SEJA VERIFIKACIJSKEGA ODBORA.

Belgrad, 29. marca. (Izv.) Za danes popoldne sklicana seja verifikacijskega odbora je začela namesto ob 4. uri ob pol 5. uri, ker so radikalni člani imeli svoja posvetovanja. Takoj v začetku so demokrati protestirali proti navzočnosti demokratskega disidenta Atanasijeveca. O tem se je vnela ostra debata, a Atanasijević je ostal v odboru.

Kot prvi je govoril radikal Nastas Petrović, ki je predlagal, da naj se obravnava o verifikaciji vrši po okrožjih in kjer ni nobenih pritožb, naj se potrdijo vsi mandati. Kjer so pa pritožbe, naj se pa razpravlja po istem programu, kakor meseca maja lani. V imenu štirih radikalov je poslanec Štepanović podal izjavo, v kateri pravi, da so oni verificirali 20 mandatov HRSS samo zato, ker so hoteli s tem prenesti sedanje protidržavno borbo Radićevcev na legalna tla. Odkar pa je Radić v »Morningpostu« podal svojo znano izjavo, se verifikacija ostalih mandatov ne more toliko časa izvršiti, dokler poslanci Radićeve izjave ne demantirajo. Proti takemu tolmačenju so člani verifikacijskega odbora iz Jugoslovanskega in muslimanskega kluba najodločneje protestirali. Nato so govorili trije radikali, ki se niso dotaknili verifikacije, temveč v brezmiselnih izjavah zanikali vse one principe, ki so jih oni predlagali in sprejeli ob priliki prve verifikacije mesca maja. Po teh izjavah je dobil ponovno besedo Nastas Petrović. Zastopal je svoje mišljenje kljub nasprotnemu mišljenju radikalov in se pri tem skliceval na

zgodovino radikalne stranke, ki se je skozi 40 let borila za demokracijo. Zato tudi sedaj, če pride v manjšino, ne sme tako postopati in ne sme podpirati nasilja, temveč se mora držati načel parlamentarizma in demokracije, kajti sicer more imei tako postopanje najslabše posledice za nje in za njihove naslednike. Vsled takega očividno odvojenega mišljenja v vrstah radikalnih poslancev je predsednik prekinil sejo. Med odmorom so imeli radikalni člani posvetovanje, na katerem ni prišlo do sporazuma, ker je Nastas Petrović izjavil, da vztraja na današnjem stališču. Radi tega so radikalni člani naročili izjavo samostalnega demokratskega kluba, v kateri zahtevajo Pribičevići, da pride mesto Wilderja v odbor poslanec Jožef Reiser, kljub temu, da se je ugotovilo, da pride po listi druga oseba. Ker se niso zedinili, je bila seja zopet prekinjena. Radikali so izjavili, da se je začela seja v skupščini in da morajo iti na sejo. Opozicija, ki je imela večino v odboru, je klicala radikalom, da bi bili v treh urah, ki so jih radikalni ubili, lahko verificirani vsi mandati. Zadnjič je bilo verificiranih 20 mandatov v dveh urah. Opozicija zahteva, da v odboru zboruje naprej. Predsednik noče dati tozadavnega predloga na glasovanje in je seja zaključila. Ves čas seje so se odigravali silno burni prizori. Prihodnja seja se bo vršila v ponedeljek.

NASTAS PETROVIĆ — BELA VRANA MED RADIKALI.

Belgrad, 29. marca. (Izv.) Po seji verifikacijskega odbora se je v kuloarjih narodne skupščine razširila vest, da je Nastas Petrović z ozirom na zadržanje radikalov glede verifikacije izstopil iz radikalnega kluba na čelu večje skupine poslancev. Vest še ni potrjena, vendar je gotovo, da bo Nastas Petrović vztrajal na svojem stališču.

OD VLADE NAROČENA IN PLAČANA IZJAVA V »MORNINGPOST«.

Belgrad, 29. marca. (Izv.) Nastop vlade napram hrvatskim poslancem je treba najstrožje ožigosati. Dočim so jih skozi toliko let klicali v Belgrad, jim danes, ko so prišli, ne puste, da bi vršili svoje poslanske dolžnosti. Ne gre tu za kako notranjo zadevo režima, temveč za zadevo, ki je evropske važnosti in bo tak nastop koruptnega režima tudi našel odjeka širom evropske javnosti. Svoj nemoralni nastop opravičujejo radikali s tem, da je dal Radić nekako izjavo v »Morningpost«, kjer pravi, da prihod hrvatskih poslancev v belgradski parlament še ne pomeni priznanja države. Ta izjava, ki je bila takoj demantirana, je bila eno glavnih sredstev, s katerimi so radikali za časa krize intrigirali in izvajali pritisk na najvišje kroge. Očividno je, da je bila ta izjava naročena in se govori o mastnih honorarjih. S tem nastopom, ki so ga radikali uprizorili pred očmi tujih predstavnikov, so sami priznali svojo slabost, in jasno je, da je tak vladni odredjena le kratka doba življenja.

PREDRAGA KUPNINA.

Belgrad, 29. marca. (Izv.) Rezultat današnjega glasovanja je bil med radikali sprejet z velikim ogorčenjem, ker je Pribičević s svojimi trabanti vladno samo oslabil. Radikali so odkrito govorili, da je za

tako pomoč cena 4 ministrstev, dveh državnih podtajnikov in velike vsote denarja prevelika.

Nova francoska vlada.

Pariz, 29. marca. (Izv.) Vlada je definitivno sestavljena. Ministrska lista je ista, kakor se je včeraj poročalo s to izjemo, da prevzame pravosodstvo Lefevre Duprey, poljedelstvo pa Capus. V ministrstvu se nahajajo 4 člani senata in 9 članov poslanske zbornice.

Pariz, 29. marca. (Izv.) Današnji ministrski svet novega kabineta je sklenil, da bo nadaljeval zunanjo politiko predloče vlade.

Pariz, 29. marca. (Izv.) Poincaré je francoskemu poslaniku v Londonu St. Aulairu naročil, da naj začne pogajanja z angleško vlado v zadevi garancijskega pakta še pred volitvami v nemški parlament.

DELAJSKO GIBANJE NA ANGLESKEM.

London, 29. marca. (Izv.) Mezdni spor med tramvajskimi uslužbenci in lastniki se je danes pogodbenim potom poravnal.

London, 29. marca. (Izv.) Zveza rudarjev je sklenila, da zahteva od vlade sodno preiskavo faktičnega stanja rudniških podjetij, kakor se je to zgodilo v zadevi meznega spora transportnih delavcev, če ne, stopi v štrajk.

REPARACIJSKO VPRAŠANJE.

Berlin, 29. marca. (Izv.) Nemška javnost sprejema vesti »Petit Parisienne« o sklepih izvedeniške komisije glede reparacij z veliko rezervo. Listi izjavljajo, da so ti sklepi, ako temeljijo poročila pariškega tiska na resnici, za Nemčijo nesprejemljivi.

ITALIJANSKE FINANCE.

Rim, 29. marca. Jutri bo govoril v Milanu finančni minister De Stefani. Podal bo sliko o državnih financah. Kakor poroča agencija Volta, je ravnotežje v državnem proračunu domačega doseženo. Od minolega julija do letošnjega februarja so znašali efektivni državni dohodki 11.788 milijonov lir, stroški pa 11.893 milijonov lir, tako da znaša primanjkljaj samo 105 milijonov lir. Za De Stefanijeve izjave vlada velikansko zanimanje. Za vstopnice v gledališcu Scala, kjer bo govoril in kjer je prostora za 3000 ljudi, se je oglasilo nad 10.000 oseb.

OGRSKA FINANČNA POLITIKA.

Budimpešta, 29. marca. (Izv.) Državna notna banka je sklenila 31. marca izročiti prometu nove enomilijonske banknote.

NORMALNO STANJE NA BAVARSKEM.

Monakovo, 29. marca. (Izv.) Pravosodno ministrstvo je ukinilo izredna ljudska sodišča, vsled česar se smrtna kazen po ustreljenju zopet zamenja s kaznijo po giljotini.

KORUPCIJSKE AFERE.

Leipzig, 29. marca. (Izv.) Danes je sodišče izreklo razsodbo v procesu proti bivšemu saksoskemu ministrskemu predsedniku, socialnemu demokratu Zeignerju. Zeigner je bil zaradi podkupovanja od strani akcijskih družb obsojen na 3 leta ječe in 3 leta izgube državljske časti,

soobtoženec Möbnis pa na 2 leti in 2 leti izgube državljske časti.

Praga, 29. marca. (Izv.) Policija je danes aretirala višjega uradnika v poštne ministru inženjerja Černyja, ki je prejel podkupnine v obliki božičnih daril. V afero je zapleten tudi neki Blümel, ki je tudi aretiran, bržčas pa še več drugih oseb.

ZAUPNICA TURŠKI VLADI.

Angora, 29. marca. (Izv.) Angorska narodna skupščina je po daljši burni debati izrekla vladi Kemal paše zaupnico.

POVODNJL.

Varšava, 29. marca. (Izv.) Ledeni jez pri Rejscevu, ki je povzročil preplavljanje varšavskih predmestij in mnogo vasi v okolici, se pomika dalje, tako da so ogrožene še druge vasi. Mnogo krajev stoji pod vodo. Železniški promet med Varšavo in Lvovom se vzdržuje preko Krakova.

Rim, 29. marca. (Izv.) Iz Amalfija poročajo, da je rešilna akcija v poplavljenih krajih zadela na velike težkoče. Še vedno se vsipajo na vasi zemeljske lavine in se udirajo oblaki. Rešilne ladje zaradi velikega viharja ne morejo pristati na obrežje. Število mrtvih se še ni moglo ugotoviti.

Madrid, 29. marca. (Izv.) Okolica Tolada in Badajosa je preplavljena. Železniške zveze so pretrgane. V Andaluziji so izstopile vse reke in je preplavljena okolica Seville. Škoda je ogromna.

RUDNISKA NESREČA.

Carlestown (Virginija), 29. marca. (Izv.) V tukajšnjem rudniku je eksplodirala mina, ki je ubila 25 rudarjev, veliko pa ranila.

VODJA MEHIKANSKIH VSTAŠEV UTONIL.

Mehiko, 29. marca. (Izv.) Vodja vstašev, general Huerta, je ob priliki viharja v mehiškem zalivu utonil.

UKINJENI BOJKOT NAD ARTISTI PREMAGANIH DRŽAV.

London, 29. marca. (Izv.) Zveza artistov varijetejskih gledališč je ukinila bojkot nad artisti Nemčije, Avstrije in Bolgarije.

ZLOČIN ZASTRUPLENJA NA DUNAJU.

Dunaj, 29. marca. (Izv.) Danes je bil izvršen zločin poizkušenega zastrupljenja nad predsednikom poljedelskega sveta Albertom Gessmanom, kateremu so vili v kavo arzenik. Policija je aretirala njegovo ženo, rojeno baronico Puttkammer, ki je osumljena tega zločina.

Politične vesti.

+ Slovenski demokrati v družbi s defraudanti. O novi Pašić-Pribičevići vladi, ki ji je bila za babico »samostojna slovenska demokratska stranka«, alias Žerjav & Comp, piše Žerjavov organ, »Jutro«, 29. t. m. v svojem poročilu o seji radikalnega kluba sledeče: »Za Pašićem je govoril Tadija Pantović, ki je pozdravil koalicijo s Pribičevićem, kritiziral pa Pašićovo delo glede sestave liste radikalnih ministrov. Govoril je o škodljivem delu ministra Kojića in konstatiral, da je Kojić izvršil mnogo poneverb in umazanij afer, ki morejo zelo slabo luč na radi-

Dr. W. M. Mac Govern.

Preoblečen v prepovedani Tibet.

(Dalje.)

Govorila sva s Tsarngom najprvo o splošnih zadevah, nato pa o mojem slučaju. Vedel sem, da je bil Tsarng za to, da sme vse naše »Budistično poslanstvo« v Tibet; in sam zase mi je tudi izrazil svoje veselje, da sem srečno prišel v Lhazo. Tudi Dalailama je bil zadovoljen, da pridemo; a ker je bila pod pritiskom menihov vlada izdala prepoved potovanja in sem bil jaz kljub temu prišel, je bilo treba to na ta ali oni način urediti. Tsarng mi je svetoval, naj drugi dan mestnim oblastem svoj prihod uradno naznamim, in sem mu tudi obljubil, da ga bom. Mestni magistrat bo moj slučaj predložil ministrskemu svetu, ki bo sklepal o nadaljnjih korakih. Tsarng kot državni tajnik mi je obljubil, da bo govoril zame. Naj se odloči moja zadeva tako ali tako, njegovo osebno varstvo mi je bilo zaimeno, je rekel. Svetoval mi je tudi, naj v svojem poročilu zamolčim imena prenočišč in imena oseb, s katerimi sem bil potoval; to pa zato, da bi ne bilo treba vladni uradni nastopiti proti tem nemarnežem. Vse to mi je povedalo, kako brez moči proti fanatizmu je bil tudi Tibeta najmočnejši mož. Poslovila sva se z izrazi najsrčnejšega prijateljstva.

Obljubil sem mu bil, da bom ostal v sobi, dokler moja zadeva ne bo rešena. Kljub temu sem pa v temi hodil po mestu

okoli. Ko sem prišel domov, me je čakal dokaz njegovega prijateljstva. Pripovedoval sem mu bil, da sem bolan in da tibetska hrana name ni dobro vplivala. Poslal mi je zavoj raznih dobrih stvari: sladkor, več škatelj angleškega prepečenca, nekaj škatic čistilnih svaljškov in tri funte čistilne soli; vsak mi bo priznal, da je bilo zdravil za moje prehlajenje pač dosti. Vobče je bilo pa vprašanje prehrane v Lhazi precej enostavno. Dobil sem sveže meso, namesto smrdljivega, kakor ga imajo Tibetanci radi, potem pa riž; sicer je bila cena nečuvčna, a mi je riž vendarle dosti bolj ugajal kakor pa tisti večni ječmenovi emolki, ki sem jih bil moral tako dolgo jesti. Tsarng je slednjič poskrbel, da sem dobival redno tudi nekaj mleka. Omenili smo že, da je mleko kot živilo Tibetancem neznano, kljub temu, da vidiš povsod velike črede jakov. Iz mleka napravijo zmeraj sirovo maslo, in doživijo lahko slučaj, da vmešajo v hrano kravjo vodo, nikdar pa ne kravjega mleka.

Drugi dan (17. februarja) mi je pokazal Sonam hišo, v kateri kraljujejo mestne lhaške oblasti, dva moža, župana in mestna sodnika obenem. Hiša je bila ravno nasproti moje. Pred njo sem videl dva kamnata obroča in sem premišljeval, zakaj sta tam. Tedaj so se odprla stranska vrata, in več nižjih uradnikov je privleklo neko žensko ven. Slekli so jo do nagega, so jo vrgli na tla in so jo privezali z rokami na en obroč, z nogami pa na drugi obroč. Prišla sta dva druga moža, z bledi v rokah, in sta ji naštel skupaj 150 udarcev. Ženska je začela krvaveti, vpiti, in je nazadnje omedlela. Polili so jo z vodo, zavedla se je, in

gnusobno bičanje se je spet začelo. Rekli so mi, da je bila ta revica prodajalka onih raket, ki so prejšnji dan napravile tako nesrečo. Po dovršeni kazni so jo odvezali in so jo vrgli v kot, prepustivši jo samo sebi. Malo čudno mi je prihajalo, ko sem vse to gledal; pa sem kljub temu poslal magistratu uradno obvestilo, da sem v Lhazi.

Vlada dveh menihov.

Drugi dan (18. februarja) sem dobil z magistrata odgovor, da bodo napravili uradni zapisnik v par dneh; obenem so me prosili, naj ostanem doma in naj bom skrit. Bali so se, da bi druhal, ki je o novem letu posebno divja, zvedela zame in bi naskočila hišo ter me raztrgala na kose. Magistratni uradnik, ki je bil pri meni, je opravičeval se dejal, da ob navadnih časih sicer lahko vzdržijo red in da bi mi jamčile varnost, da je pa baš sedaj v Lhazi toliko nemirnih menihov, da odklanjajo vsako odgovornost. Položaj je bil tembolj kočljiv, ker preide po tibetskem običaju z novim letom vlada mesta za tri tedne v roke dveh menihov iz samostana Drapun. V tistih dneh celo Dalailama in njegovi ministri nimajo nobene besede, in tudi sodstvo prevzame ta dva duhovna župana. Menihi so pa strastni sovražniki tujcev in bi me župana gotovo ne ščitila. Zahvalil sem se za prijazno svarilo in sem obljubil, da se ne bom javno pokazal. Vendar sem si pa izgovoril pravico, da sem smel zvečer ali pa preoblečen na ulico.

Meniha-župana sta drugi dan uradno vkorakala v mesto, z velikim sijajem in ropotom. Obdana od čete bojnih menihov, ki so tvorili nekako telesno stražo, sta šla v

sprevedu po mestu okoli in sta se ustavila potem na trgu, prav pod mojim oknom. Doterdanja župana sta prišla z vsem uradništvom iz mestne hiše in sta pokleknila pred menihoma; meniha sta imela dolg nagovor; nekako pojoč in v počasnih plesalnih gibih se zibajoč. Potem so odšli mestni uradniki in nova dva gospodarja sta se naselila v mestni prestolnici.

Takoj sem opazil, da so se menihi v mestu prevzeli, dol do najnižjega; izzivali so meščane, prišlo je do preprirov, pretepov in umorov. Tudi v hiši, kjer sem stanoval, je nastal med popivajočimi menihi prepir, zgrabili so za meče in od trinajst jih je ostalo živih samo še osem. Ta slučaj je bil prvi, ki je prišel pred nova mestna sodnika. Še večkrat sem slišal take stvari. Splošno sem pri Tibetancih nižjih slojev, pa naj si so duhovni ali posvetni, opazil nekaj prav posebnega, kar sem že enkrat omenil: ne vem kaj rajši naredijo, samo da jim ni treba umoriti živali, s človeškim življenjem se pa igrajo brez vsakega pomisleka. Nižji menihi so celo veliki prijatelji obcestnega razbojništva, seveda večidel iz gospodarskih vzrokov, ker morajo za življenje skrbeti sami. Bogastvo tibetskih samostanov se uporablja za verske svečanosti, za krasotenje svetišč in za plačevanje višjih cerkvenih dostojanstvenikov, za menihe pa ne ostane nič. In ker ne smejo delati, postanejo enostavno roparji.

Vsak dan je bila kakšna druga slavnost. Oba velika župana sta korakala vselej na čelu izpreveda; vsi, ki so bili zraven, so bili oblečeni v stare svilene obleke, tako da je imel izprevod nekak zgodovinski značaj. (Dalje.)

kalno stranko in zelo sramote državo. Kojč je postal minister samo radi tega, ker je ves dan sedel v Pašičevi hiši in jokal. Zahteval je posebno sejo kluba na kateri naj bi se razpravljalo o aferah radikalnih ministrov, ter izjavil, da bo ako Pašić tega ne sprejme, vse to javno objavil na seji narodne skupščine. Tadija Pantović je nocoj izjavil vašemu dopisniku, da je v radikalnem klubu veliko nezadovoljstvo proti radikalnim ministrom ter da bo zahteval, da se ti ministri reducirajo in na njihovo mesto postavijo ministri, ki bi uživali splošen ugled in se res posvetili delu za dobrobit države. — Takšna je torej vlada, s katero so se zvezali slovenski demokrati, obetajoč, da bodo »izkoreninili korupcijo«. Najlepše pa je to, da »Jutra« niti ni sram priznati, v kakšno družbo se je podal Pribečević s svojimi pajdaši. So pač drug drugega vredni.

+ Kaj pričakuje in želi »Slovenski Narod« od nove vlade? Včeraj je glasilo liberalnega starinstva predložilo vladi amoralnih špekulantov (točno po »Jutru«) svoje zahteve, oziroma želje. Najprej zahteva izpolnitev uradniškega zakona, niti besedice pa ne zine o zvišanju uradniških plač. Ker sede v vladi »Narodovi« prijatelji, je to kaj značilno. Uradništvo se bo pač za izboljšanje svojega položaja tudi pod Pribečevićem režimom obrisalo pod nos. Mesto tega nasvetuje »Narod«, naj se odpošljejo v inozemstvo razne uradniške komisije, da preštudirajo tam uradniške razmere. To se pravi, vlada naj odpošlje par višjih uradnikov, režimovcev seveda, na počitnice z mastnimi dietami, ko se vendar uradniške gnotne in strokovne razmere lahko izvedo, če bi minister vtaknil svoj nos v tozadevne inozemske zakone. Potem »Narod« zahteva, da se Ljubljani dovoli borza in telefonska zveza s Trstom. Na to bo »Narod« še dolgo čakal, ker Rade Pašić gotovo ne bo dovolil konkurence Belgradu. Glede kulture nima »Narod« nobene druge želje, nego da se osnuje učiteljska akademija. Pa še te ne bo dobil. Ampak najprisrčnejša »Narodova« želja je, da se zatre »opozicionalno časopisje! Iz tega se razvidi, kakšen duh preveva vlado, ki se je obračevala po iniciativi »Narodovih« gospodarjev, slovenskih demokratičnih uskokov. Niti ene ljudske zahteve ne stavljajo demokrati, pač pa bi radi, da poseje Pribečević Slovenijo z biriti. Seveda bi ta posej opravljal »slovenski demokrati, plačani izdajalci in rablj lastnega naroda.

+ Pašić nad kraljem. »Pravda« z dne 28. t. m. razmotriva položaj in pravi med drugim, da je treba objektivno in hladno motriti dogodke. Treba je vedeti, da Pašić stavi sebe nad državo, nad kralja, nad narod, ko misli na tak način reševati spore. Odstranitev njegove osebe z vladnega stola smatra za tako tragičen dogodek, da more pretresti v temeljih vse, kar je trdno v državi. Nemogoče je biti tako revolucionaren v 80. letu. Nemogoče je dopustiti, da se narodne množice tako razkačijo, kakor jih misli on. Treba pa je temu starcu zaklicati: Izpametuj se, k sebi roke!

+ Uničevalna obsodba uskokov od srbijske strani. Izstop Svet. Pribečevića je naslov uvodniku belgrajskega lista »Odjek«, ki ga izdaja Veljkovičeva skupina demokratske stranke. Sodba o Pribečevićem nastopu je mirna in stvarna. Zato tudi za nas važna. Zakaj iz članka odseva vsa tista resnoba, ki je pri presoji Pribečevićevega dejanja z obče državne stališča popolnoma na svojem mestu. »Nele samo Srbi, samo Hrvati ali Slovenci, pravi člankar, ta ali oni del državljanov, nego vsa domovina brez razlike plemena in vere se je dvignila, da bi vrgla ob tla ogabni režim korupcije in nezakonnosti. Odpor vseh državljanov je za trenutek potisnil ob stran vse druge posebne strankarske ozire in koristi, samo da da deželi pravno stanje. Ne stranke, nego vsa dežela se je razdelila na dva tabora; tam režim konzorcija, ki eksploatira oblast, kot tiste družbe, ki so svoječasno imele v najem afriške kolonije, tu pa je vse, kar ni v zapisniku Pašičevega konzorcija. Po nesreči nosi navrh vsega ta režim še čisto srbsko znamko.« V tretje se pojavlja na političnem torišču demokratska stranka v svoji pravi in samostojni ulogi, toda Svetozar Pribečević ji pri tem zabada nož v hrbet, ker računa na ceno svoje osebe v novi Pašičevi kombinaciji. »Ljubo Davidoviča je zapustil v trenutku, ko je sporazum vseh plemen in ver na pohodu, stopil pa na Pašičevo stran, ko le-ta najbolj divja s svojimi Srnaovci, hoteč tako zakriti režim nasilja in korupcije.« »Svetozarja Pribečevića ne vodijo pri njegovem današnjem izstopu iz demokratske stranke niti morala, niti prepričanje, niti ne državotvorni interesi.« — Točno ista sodba o uskokih in obsodba, kakor smo jo izrekli mi!

+ Italija proti črnogorskim beguncem. Italijansko notranje ministrstvo je po policijskih oblastih obvestilo vse v Italiji bivajoče črnogorske begunce, da se jim poslej odvzema vsaka podpora in vse

dosedanje predprave. Pač pa pojdejo italijanske oblasti na reko tistim Črnogorcem, ki se hočejo vrniti v domovino.

Beleške.

»Samouprava«, glavni organ radikalne stranke, polemizira z nami in nam očita mistifikacijo, ker smo v štev. 70 z dne 25. marca koštatali, da Pašić ne bo imel večine, ko bodo verificirani mandati poslancev HRSS. Zakaj neki je potem g. Pašić demisioniral, ako naša konstatacija ni bila točna? Pa je bila! To je konstatiral sedaj oficijelno ves opozicionalni blok. Ali misli »Samouprava«, da so naši ljudje števni analfabeti? Tudi danes nima večine, ker poslanci HRSS so polnovredni poslanci, in če njihovih mandatov radikali nočejo verificirati, dokazujejo, da nimajo večine. Njihova večina je protiparlamentarna, umetna, a nestvarna, vsled česar ponovno konstatiramo, da bi bil po vseh parlamentarnih pravilih moral dobiti sestavo vlade g. Ljuba Davidovič. Če je ni, leži krivda na g. Ljuba Jovanoviču, ki ga je vsled napačnega informiranja krone opozicija zaslužno obsodila.

Družba političnih afaristov. Politični afaristi so ljudje, ki žive od političnih afer, zlasti od umazanih političnih afer. Takih umazanih imajo slovenski demokratski mlanini več na hrbtu kakor las na glavi. To pa teh ljudi prav nič ne ženira, da ne bi obkale. — »političnimi afaristi« — drugih ljudi! Včeraj so dali ta častni naslov nam. Ker pa mi ne vemo, kaj naj s tem častnim naslovom počnemo, ga hvalžno vračamo velikim zakladnikom tega odličnega mladodemokratskega reda.

Zasluzno delo. »Slovenski Narod« je včeraj ponatisnil vse označbe, ki smo jih dali mi novi vladi. To je jako dobro in nas iskreno veseli. Tako bodo vsaj »Narodovi« bralci izvedeli iz lastnega organa, kakšno družbo predstavlja nova vlada v Belgradu.

Kaj pomeni nova koalicija? Po »Jutru« pomeni nova Pašić-Pribečevićeva koalicija »izboljšanje in izprememba sedanjega režima, ne pomeni pa podpore radikalnega režima.« — Kdo se ne smeje? Zlasti če bere še naslednji stavek v istem članku »Jutra«: Ne delamo si nobenih iluzij; zavedamo se dobro, da oni štirje, naši prijatelji v novi vladi ne bodo imeli glavne besede. — Kako bodo »izboljševali in izpreminjali sedanji režim«, če bodo imeli (po »Jutru«) glavno besedo zastopniki dosedanjega režima?

Kaj bodo napravili demokratje v novi vladi? »Storili bodo, kar bodo mogli.« (»Jutro«, 29. marca str. 2.)

Plemenitost. Mi smo poročali, da so zahtevali demokratje za svoje sodelovanje v Pašičevi vladi plačilo volivnih stroškov, plačilo stroškov naših listov in za g. Reisnerja mesto državnega podtajnika. — »Jutro« na to poročilo odgovarja: »Da pokažemo svojo plemenitost, cediramo s tem pravovojno predsedniku »Gospodarske Zveze« in konzorciju »Slovenca« vse te terjatve.« — Za »Jutrovo« plemenitost se iskreno zahvaljujemo z dostavkom, da za likvidirane menice nimamo nobene uporabe.

Dvoje naziranj. »Jutro« pravi: »Federalizem in avtonomizem smatramo opasna za obstoj Jugoslavije. Zato nas nikdar ne boste našli tam, kjer se gradi pot v tej smeri.« — Mi pa pravimo: »Centralizem in z njim istovetno hegemonijo velesrstva smatramo opasnim za obstoj Jugoslavije. Zato nas ne boste našli nikdar tam, kjer se gradi pot v tej smeri.«

Na dilci. Iz »Jutra«: »Pribečevićeva skupina je z odločno gesto odstranila dvoletno klerikalno patroljo v Beogradu na vrh dilce opozicijskega bloka.« — Kdo pa je danes »na vrh dilce«? Ali ni mogoče »na vrh dilce« danes dr. Žerjav? Naj pazi, da ne bodo tudi njega djali na »drešajbo« in na »drajdrate«, še predno bo prav vedel, da je na »vrh dilce«.

Dopisi.

Iz Šmarja pri Jelšah. Po gotovih osebah v našem trgu se je zvedelo, da je bil v mariborskem »Taboru« priobčen članek, v katerem me kot župana napada neki sicer dobro znani dopisnik glede pripadnosti k neštevilnim strankam. Da bi se jaz zaradi tega opravičeval, mi niti na misel ne pride in sicer iz tega razloga, ker omenjeni list čita le samo v trgu par oseb, v okolici pa sploh nihče. Ako pa dopisnik želi od mene resen odgovor in stoji na stališču, da je o moji osebi pisal resnico, potem pa se naj ne skriva kot hinavec za hrbet urednika, ampak naj se podpiše. Podpisani poštenjak lahko potem z menoj tudi kaj več govori. Kar pa se tiče obljubljenih 100 Din nagrade tistemu, ki bi ustanovil v Šmarju popolnoma novo stranko, v katero bi po dopisnikovi zahtevi vstopila tudi moja malenkost, si dovoljujem »Taboru« naznaniti, da se je takle posebna stranka za bodoče občinske volitve v Šmarju že ustanovila in se imenuje »stranka poštenjakov«. Število ustanovite-

ljev te nove stranke šteje že takoj ob ustanovitvi petdeset volivcev in to so možje poštenjaki, same trdne korenine. V to stranko imajo dostop vsi poštteni občani iz vseh sedaj obstoječih strank razven nekaterih v Šmarju naseljenih birokratov. Tudi kandidate za nov občinski odbor smo že določili. Med njimi je seveda tudi zapisano ime sedanjega (po Taborjevem izreku) čednega župana, za kar pa se naj napadalec moje osebe nikar preveč ne jezi. Ker pa torej te stranke poštenjakov ni ustanovila samo ena oseba, smo na današnjem sestanku sklenili zaprositi, da cenjeno uredništvo »za ustanovitelja položenih 100 Din pošlje na naslov občine trga Šmarje p. J. za ubožni fond. Namenili smo se omenjeno vsoto za Veliko noč razdeliti nekaterim beračem (katerih žali bog nikjer ne manja), da si bodo tudi ti režeži za te vesele praznike lahko kupili nekaj nepričakovanih pomaranč? Upam, da se bo obljubljeni denar takoj odposlal, za kar se g. položitelju in pošiljatelju kot župan v ime vseh poštenih občanov že naprej najiskrenejše zahvaljujem. — Ivan Anderlüh, župan trga Šmarje pri Jelšah.

Dnevne novice.

— Knjiga o V. katol. shodu. Polovica knjige je že v tisku. Proti koncu knjige pride natančna statistika, iz katere se bo videlo, koliko udeležencev je bilo iz posameznih župnij na shodu. Ker še do danes nismo dobili iz nekaterih krajev (zlasti iz Štajerskega) obračuna, oziroma seznamov udeležencev, zato nujno prosimo, da se nam isti z obratno pošto pošljejo v svrhu pravilne sestave statistike. Ker se na poznejše ugovore, če kateri kraj ne bo izkazal pravilne ali sploh nikake udeležbe, ne bomo mogli ozirati, zahteva čast in ponos posameznih župnij, da se tej prošnji nemudoma ugodijo. — Pripravljalni odbor.

— Izplačilo osebnih prejemkov državnih nameštencev za april 1924. Finančna delegacija objavlja uradno: Gospod finančni minister je z brzojavnim odlokom DRBr. 3442 ex 1924 pobilistil finančnega delegata, da izplača prejemke za april začasno (privremeno), ako bi budžet dotlej v skupščini ne bil sprejet.

— Imenovanja. Imenovani so za stalne veroučitelje, in sicer v II. kategoriji, 1. skupini z 10% zviškom rednih prejemkov po čl. 7. zakona o uradnikih: Ignacij Zaplotnik, Andrej Ažman in Anton Čadež, vsi trije v Ljubljani; v II. kategoriji, 2. skupini z 10% zviškom: Franjo Kogej v Št. Vidu nad Ljubljano; Franjo Bonač v Ljubljani, Martin Petelinšek v Mariboru, Pavel Zajc v Ljubljani in Valentin Tomc v Ljubljani. — Za učitelje ročnih del v III. kategoriji, 1. skupini so imenovane: Karolina Vrečko v Slovenjgradcu, Matilda Zrinšek v Naraplju, Marica Paulšek v Račah, Ivana Brus v Mariboru, Ema Kranjc v Mariboru, Beata Sedevčič v Mariboru, Angela Karla v Ljutomeru, Terezija Kunej-Borštner v Trbovljah, Marija Laznik v Hrastniku, Ana Grmovšek v Pilštanju, Marica Trampuž na Holmcu, Matilda Vudler v Rečici, Marija Pečar pri Sv. Pavlu kraj Prebolda in Josipina Tratnik v Celju. — Imenovana sta: dr. Karel Dobida za tajnika III. razreda oblastne inšpekcije dela v Ljubljani, Valentin Komavli za pisarja III. razr. krajevne državne borze dela v Murski Soboti.

— Vpokojitve na srednjih šolah. Vpokojeni so: ravnatelj I. drž. gimnazije v Ljubljani Franc Novak, profesor na gimnaziji v Mariboru Ivan Košan, profesor na gimnaziji v Celju Emilijan Lilek, profesor na gimnaziji v Celju Matej Suhač, profesor na realki v Ljubljani Alojzij Tavčar, profesor na realni gimnaziji v Ljubljani dr. Ivan Tertnik, ravnatelj na gimnaziji v Kranju Ignacij Fajdiga.

— Izpraševalna komisija za slovensko stenografijo. Prosvetno ministrstvo je imenovalo v izpraševalno komisijo v Ljubljani za slovensko stenografijo na srednjih in njim sličnih šolah: Predsednik: inšpektor Josip Westner; izpraševalata: prof. Josip Marn in prof. Ivan Dolenc, vse v Ljubljani; namestnika: prof. dr. Anton Dolar in prof. Josip Pirnat, oba v Mariboru.

— Izpiti učne vsposobljenosti za učitelje ženskih ročnih del se na drž. ženskem učiteljsku v Ljubljani v tekočem šolskem letu ne bodo vršili, izpiti usposobljenosti za otroške vrtarice pa se prične 26. maja. Prošnje za priust je vložiti na ravnateljstvo do 10. maja.

— Velika zapuščinska pravda v Belgradu. V Belgradu se začne te dni razprava v zapuščinski stvari Katarine Lazarevič, ki je leta 1915. umrla v Nišu in v pisni oporoki zapustila svoje premoženje v vrednosti 10 milijonov dinarev državi v svrhu, da ustanovi podporni fond za dijake. Proti tej oporoki pa je nastopila pokojničina sorodnica Kosara Lazarevič, ki trdi, da je pokojnica v ustmeni oporoki zapustila vse premoženje njej.

— Ovitki za vrednostna pisma. Ministrstvo pošte je obvestilo pošto direkcijo v Ljubljani, da so ovitki za vrednostna pisma že v tisku, in da jih bo dalo takoj v promet, ko bodo gotovi. Začasno pa naj občinstvo izvoli uporabljati ovitke privatne izdaje v smislu točke II. člena 26 »Pravilnika za notranjo pošto službo.«

— Avtomobilni promet na progi Gračac—Knin. S 1. aprilom t. l. se na progi Gračac—

Knin zopet otvori avtomobilni promet. Promet bo urejen tako, da bodo imeli potniki vseh vlakov takojšnje zvezo.

— Pobegnil je iz kaznilnice dež. sodišče v Ljubljani kaznenec Jože Cizelj, doma iz Sromelj pri Brežicah. Begunec je velike močne postave, ima črne lase, je v kaznilnični obleki in ima desno roko v komolcu pokvarjeno.

— Razne tatvine in vlom. Posestniku Karlu Pirkoviču na Selah pri St. Jerneju je pobegnil hlapec France Kostrun, doma iz Zvir pri Kovorju in odnesel več moške in ženske obleke in perila, več parov moških in ženskih čevljev, več ženskih rut, srebrno žensko uro z verižico, zlato žensko zaponko, več poročnih in navadnih prstanov z raznimi kamni, 3 srebrne krone, 2 goldinarja, za več dinarjev papirnatega denarja in pa precejšno zalogo prekaženega mesa in klobas. Skupna škoda še ni ugotovljena. — Posestniku Martinu Kučerju v Črnom vrhu pri Sv. Jurju so ukradli neznanu tatovi 3 svinjske želodce, več perila in čevljev v vrednosti do 5000 Din. Kot tatu sumijo nekega postopača, ki je prišel pred več dnevi iz Nemške Avstrije in se je potikal po okolici, prosjačil, prosil za delo, katerega pa ni opravljal, če tudi sa mu ga ponudili. — V Markovcu pri Ložu je bil ukraden iz tovrnega avtomobila, last lesne trvdke Franjo Žagar v Markovcu, magnet tipa »Eisenmann« vreden 2500 Din.

— Poštna konvencija z Italijo. Italijansko-jugoslovanska konferenca v Belgradu je 25. marca dovršila in sprejela konvencijo o pošti. Konvencija vsebuje določbe o olajšavah pri poštinih pristojbinah in tranzitu.

— Smrt slavne srbske tragedije. Dne 25. marca je v mali sobici na dvorišču belgrajskega gledališča, kjer je živela zadnje zavetišče, za vedno zatisnila svoje oči srbska Sarah Bernhard: Milka Grgurova. Pokojna umetnica je tekem 40 let delovala na srbskem narodnem gledališču in ga proslavila s kreacijami iz vseh velikih evropskih dramskih literatur, predvsem tudi kot prva z Majko Jugovičev. Njena najljubša vloga pa je bila kraljica Javkinte v delu Dragutina I. Ilića, ki je bila tudi njej posvečena. V tej vlogi se je umetnica pred 22 leti poslovala od gledališča. — Milka Grgureva je bila rojena leta 1840. v Somboru kot hči ugledne hiše. V 16. letu se je poročila z bogatim karlovskim vlastelinom, ki ga je pa radi prevlekle razlike v duševnosti že čez leto dni zapustila in se vrnila v domačo hišo. Tu se je zagrebla v literaturo in začela pisateljvati, kmalu pa se posvetila gledališču, kjer je našla pravo poprišče za udejstvovanje svojih bogatih darov. Prvič je nastopila leta 1864. in sicer v Vinkovcih; kmalu nato se je preselila v Belgrad na srbsko narodno gledališče, ki mu je postala po odhodu slavne Jelenske na dunajsko dvorno gledališče prva zvezda. L. 1868. je bila odlikovana z redom sv. Save. V svojem 50. letu se je Grgurova poročila v drugo z ruskim gardnim častnikom Aleksicem, s katerim je preživela mnogo izredno srečnih let. — Pred letom dni so ji v priznanje za zasluge odkazali v stanovanje malo sobico na dvorišču narodnega gledališča, a dva dni pred smrtjo so ji izročili red Belega orla V. vrste, katerega ji je bil podelil kralj že pred letom, a je po nemarnosti izvršujočih činiteljev oblegal v uradni blagajni.

— Poljedelski pouk v armadi. Poljedelsko ministrstvo otvori letos poljedelske tečaje za vojake po vseh divizijah. Najprej se uvede tak tečaj za vojake belgrajskih polkov. Z mesecem majem se uvede poljedelski pouk v podčastniški šoli v Belgradu, dela se pa na to, da se uvede tudi na vojni akademiji.

— Izlet maturantov mostarske gimnazije v Grčijo. Maturanti mostarske gimnazije priredijo te dni izlet v Grčijo, kjer obiščejo najprej Krf in počaste spomin za našo svobodo padlih junakov, nato pa si ogledajo Atene in druga grška mesta v smeri proti Solunu. Prosvetno ministrstvo je za ta izlet prispevalo 5000 Din.

— Skrb za padla dekleta v Belgradu. Narodni ženski savez je lani meseca aprila otvoril v Belgradu dom za padla dekleta: Devojačko sklonišče. Namen zavetišča je, da sprejema začasno v svoje okrilje padla dekleta, ki jih potem namešča po zasebnih hišah in raznih obratih. Od aprila do konca leta 1923 se je v zavetišču prijaviilo 182 padlih deklet, za katere je zavetišče poslej prevzelo skrb. 80 od teh deklet je zavetišču poslal ambulatorij za kožne in spolne bolezni, 17 Državna zaščita dece in mladeži, 22 deklet se je prijavilo samih, mnoge so prijavili lastni starši ozir. skrbniki. Najmlajša med njimi je bila stara 10 let. Večina izmed nesrečnice je bila kožno bolna, 29 spolno. Vse te so odposlali v bolnico. V par slučajih se je zavetišču posrečilo, da je dekleta poročilo s prvotnimi izvoljenci oz. zapeljivci.

Primorske novice.

p Zanimivosti iz volivnega boja v Istri. Istra se pod solncem volivne svobode in v stiku s svojimi voditelji probuja in oživlja kakor narava v pomladi. Vsi shodi so izborni obiskani; po vaseh, skozi katere morajo potovati kandidati in drugi govorniki, se hitro zbere po več sto volivcev, ki čakajo na potujoče voditelje in jih prosijo, naj se za hip ustavijo tudi med njimi in jim dajo potrebna navodila. Vseh večjih shodov se udeležujejo tudi fašisti iz trgov in mest. Njihovi govorniki povsodi opozarjajo volivce, da morajo sedanji vladi dokazati svojo udanost in zaupanje le

na ta način, da volijo vladno listo. Le potom fašistovskih poslancev bodo mogli kasneje doseči tudi vpoštevanje svojih potreb in zahtev. Drugače pa pravi italijanski fašisti obnašajo na splošno dosti mirno in dostojno. Ve drugače delajo domači fašisti-izdajalci. Ti bljujejo srd in sovraštvo in jih morajo pošteti Italijani miriti. Poturica je pač vsikdar bujič od Turka. — V dneh 23., 24. in 25. t. m. so prirejali shode po Istri kandidati dr. Brajša, in dr. Besednjak ter Janko Kralj. Shodi so se vršili v Karolji, v Šprogetih pri Novakih, v Šumbregu, v Slumu, v Trsteniku, kjer je govoril tudi kandidat dr. Stanger, v Brestu, v Rakitovcu, v Zamasku, kjer je prišlo na shod nad 1000 kmetov, končno v Košcerju. Na shod v Šumbregu so se pripeljali fašisti iz Sv. Nedelje s svojim tajnikom. Pozvali so dr. Brajšo in Janka Kralja, naj gresta z njimi v Sv. Nedeljo. Ko sta oba govornika dovršila svoja govora, sta se napotila s fašisti in narodno milico v Sv. Nedeljo. Tu so se takoj zbrali okoli njih vsi svetonedelski fašisti z županom Buglianom in karabinijerskim maršalom. Razvil se je živahen pogovor o odnošajih med Hrvati in Italijani v Istri. Dr. Brajša je dokazoval, kako je slovanška borba v Istri popolnoma opravičena in zakonita, dočim so fašisti trdili, da se morajo Slovani asimilirati. Vendar je tekel pogovor povsem mirno in prijateljsko ter sta se končno dr. Brajša in Janko Kralj lepo poslovila od fašistov in brez neprilike nadaljevala svojo pot. — Italijanom prubjenje Istre seveda nikakor ni po srcu in pač le iz respekta pred »duce Mussolinijem« drže disciplino. Iščejo pretvez, da bi mogli vsaj nekoliko izpremeniti svoje sedanje obnašanje nasprot slovanškemu prebivalstvu. Tako je puljska »L'Azione« te dni priobčila dopis, ki pripoveduje, da je bil na dan sv. Jožefa volivni shod pri Sv. Katarini na Pičansčini, malo kasneje pa da so bili tamkaj napadeni štirje fašisti, ki so razobešali svoje volivne lepake. Dopis zaključuje, da hrvatstvo Istre zopet dviga svojo glavo, a Italijani da bodo znali po tem uravnati svoje ravnanje. Temu nasproti ugotavlja »Pučki Prijatelji«, da pri Sv. Katarini sploh ni bilo nikakega shoda in da o kakem napadu na fašiste nihče nič ne ve. Vsekakor je sedanja volivna svoboda v Istri — kakor v ostali Julijski Krajini — silno krhka stvar!

p Zopet ena občina. Župana v Renčah, Dursota, je oblast odstavila in imenovala za komisarja kapitana fašistovske milice Graziuja.

p Idrija. Obesil se je rudar Josip Pahor. Bil je miren mož in skrben družinski oče. Zapustil je vdovo in dva otročiča. — Nagle smrti je umrl splošno priljubljeni občinski uradnik Viktor Novak. — Brezposelnost med domačini narašča, ker jih vedno bolj izpodirva italijanski življenj. Večina domačih mladih fantov je brez dela in ne kaže drugega, nego da vzamejo v roko potni les in gredo za kruhom v tujino.

p Smrt slovenske matere po krivdi narodne izdajce. Te dni sta se v Ribemberku sprla dva domača fanta: Josip Birs in Josip Kerševani. Kerševani je namreč Birs očitil, da je fašist. Naslednji dan je prišla na Kerševanijev dom gruča fašistov, odvedla mladega Kerševanija s seboj in ga obdržala zaprtega. Mladičeva mati se je vsled tega dogodka onesvestila in ponoči umrla! Zjuraj je šel nesrečni oče na fašo in prosil, naj sina izpusti. To se je tudi zgodilo, a mrtve matere sin ni mogel obuditi v življenje. Tako ima fašizem na vesti novo človeško žrtev.

Koroške novice.

k Občinske volitve. Občinske volitve so pred durmi. 6. aprila bo zopet preizkusni dan za naše ljudi. Nemški nacionalizem in istotako nemškonacionalni marksistični socializem sta povsodi na nogah, da iztrga Slovence zadnjo občino iz rok. A tudi Slovenci ne drže rok križem, dasi je njihovo stališče neprimereno težavnejše, ker nimajo za seboj nikake opore in morajo stati le na svojih lastnih nogah.

Štairske novice.

š Smetanova proslava. V soboto, 29. t. m. se je vršila v mariborskem gledališču v proslavo Smetanovega jubileja slavnostna predstava »Prodane neveste«. V vlogi »Kecala« je nastopil član zagrebške opere, g. Križaj.

š Zgodovinsko-glasbena »Beseda«. Mariborsko zgodovinsko društvo priredi dne 4. aprila zvečer v dvorani moškega učiteljskega staročastito »Besedo«, kakor so jo svoječasno prvi mariborski Slovenci prirejali v »Citallnici«.

š Prosvetna uprava mariborske oblasti. Po odloku prosvetnega ministrstva bo vršil nadzorstvo nad šolami mariborske oblasti g. dr. Janko Bezjak, dodeljena sta mu pa g. dr. L. Poljanec za srednje in Fr. Gabrček za osnovne šole. Referentu za prosvetne posle so pridržani g. Ivan Kochl, Nikola Obradovič, Viktor Lichtenberg, Josip Kokol, Matija Fink, Vida Primožič in Jos. Miklavčič.

š Imenovanje v magistratni službi. Mariborski občinski svet je podelil v tajni seji dne 26. t. m. mesto drugega pravnikar na mestnem magistratu komisarju okrajnega glavarstva g. dr. Rodošku.

š Krievka mladina v Celju vprizori danes ob 4. uri popoldne v Narodnem domu igro »Miklova Zalac«. Cene znižane!

š Mariborsko okrožje Jugoslovanske strokovne zveze ima svoj občni zbor v nedeljo, dne 6. aprila v Mariboru.

š Poselska zveza v Mariboru priredi v nedeljo 30. t. m. v Narodnem domu izvirno dramo »Božja roka«.

š Zanimivo gostovanje v mariborskem gledališču. V ponedeljek, 31. t. m. nastopi v operi »Boheme« v vlogi Mimi svetovno znana operna pevka ga. Hedvicka de Debleka, članica dunajske državne opere.

š Ponesrečen cerkveni rop. Pri Veliki Nedelji je skušal v noči od 25. na 26. t. m. neznan ropar vlomiti v tamkajšnjo župno cerkev. S sekuro je skušal razbiti cerkvena vrata ter je gotovo nameraval odnesti iz cerkve dragoceno monštranco in kelih, ki sta se nahajala v tabernaklju. Pri njegovem delu pa so ga pregnali mimoidoči ponočni pivec.

š Detomorilka. Te dni so odkrili pri Sv. Lenartu nad Laškimi zločin, katerega je izvršila nezakonska mati Marija Razboršček, 24letna posestniška hči iz Leskova. Ze okrog božiča je porodila na skrivnem otroka, katerega je umorila ter zakopala blizu svojega doma. Slučajno so prišli na sled njenemu zločinu. Orožništvo je nečloveško mater zaprla.

š Dva mlada graška potepuha je aretirala mariborska policija. Pobegnula sta svojim staršem v Gradcu ter prišla poš v Maribor. Odpravili jih bodo nazaj v Gradec.

Ljubljanske novice.

lj Zdravstvene razmere v uršulinskem samostanu. »Jutro« je dne 26. t. m. priobčilo tole notico: »Vsak dan ena. V časopisih skoro vsak dan zadenemo na žalostno rubriko med umrlimi: sestra... Zlasti uršulinski samostan v Ljubljani vzbuja splošno sočutje. Tjakaj so nalovili nezrele ženske mladine, pa je v nehygienskih razmerah obsojena na smrt. Ali je kdo, ki pazi na samostane v tem oziru? Zdravstveni odsek, prosvetna uprava, ali ni čas, da se enkrat pogleda leglo tuberkuloze pri Uršulinkah. Tjakaj zahaja zelo mnogo dece, ki morajo v teh razmerah priti v najhujšo nevarnost. Caveant consules... Ta notica je morala izzvati mnenje, da je uršulinski samostan pravo leglo tuberkuloze in da vladajo v njem Bog ve kakšne zdravju kvarne razmere. Ker smo bili uverjeni, da je »Jutrova« trditve izmišljotina, smo se obrnili na g. dr. Démetra Bleiweisa, ki pozna kot hišni zdravnik uršulinskega samostana razmere in ki more kot dolgoletni upravni medicinec presoditi, ali je higienski zahtevam zadoščeno ali ne. G. dr. Bleiweis nam je sporočil, da je »Jutrova« notica docela neosnovana in da je že 27. t. m. poslal iz lastnega nagiba na naslov glavnega urednika g. dr. Alberta Kramerja za »Jutro« namenjeno pojasnilo s prošnjo, da se objavi v prihodnji številki. Ker pa »Jutro« tega pojasnila ni priobčilo ne 28. in ne 29. t. m. in tudi ni čutilo potrebe dati kak odgovor, nam je dal g. dr. Bleiweis svoje ugotovitve na razpolago. Njegovo »Jutro« vposlano pojasnilo slove dobesedno: »Cenjeno uredništvo! Notica »Vsak dan ena« z dne 26. t. m. vzbuja mnenje, kakor da bi v uršulinskem samostanu vladale nehygienske razmere. Poznavalcu razmer je bilo ko j jasno, da gre za zmoto in zameno z umrljivostjo usmiljenih sester, pri katerih pa je upoštevati požrtvovalnost v težkem poklicu in okolnost, da jih pri oskrbovanju bolnikov ne prestanjo ogrožajo infekcije. Kot hišni zdravnik uršulinskega samostana čutim dolžnost naglašati, da so zdravstvene razmere tamkaj povsem normalne. Umrljivost za tuberkulozo je med redovnicami morda za malenkostni odstotek večja, kakor sicer med prebivalstvom, vendar je to opaziti pri stanovalcih vseh zaključnih zavodov, naj bodo ti v državi upravi ali v lasti religioznih redov. Upoštevati je tudi napornost in specifične škodljivosti učiteljskega poklica. Vodstvo samostana posveča največjo pažnjo ravno higienskim in preventivnim meram. Pri sprejemanju kandidatij se na izrecno zahtevo prejšnjih in sedanjih prednice izključujejo vse, ki niso popolnoma zdrave. Zelo proti njih osebnim željam odklanjam le onih, ki imajo kak majhen defekt na pljučih, temveč celo take, ki bo mogle vsled telesne slabosti ali gracilnega ustroja ogrodi postati dovzetne za tuberkulozo. Filijski zavod v Mekinjah omogočuje bolehnim redovnicam že od nekaj oddih in klimatično zdravljenje, v lanskem letu uvedena izprememba klavzure pa je dala knezoškofu možnost dovoljevati uporabo zdravilišč in klimatičnih štacij, kar je bilo prej pridržano papežu. Te ugodnosti postane lahko deležna vsaka obolela uršulinka. Internat šolskih gojenk je tako v Ljubljani kakor v Mekinjah povsem ločen, razpolaga s prostornimi zračnimi spalnimi in učilnicami, lepo telovadnico, kopalnico in bolniškimi sobami. Redovnice-vzgojiteljice, ki imajo nadzorstvo nad gojenkami, se glede zdravstvenega stanja skrbno izbirajo. Od leta 1901 sem se v internatu ni razpasla nobena epidemija. Pred nenadnim smrtnim slučajem Janke Wilfan, ki pa ni podlegla tuberkulozi, je umrla zadnja gojenka leta 1896. Z odličnim spoštovanjem dr. Démetra Bleiweisa. — Javnosti pa prepuščamo sodbo o listu, ki je skušal izpodkopati zaupanje v prepotrebne zaslužen zavod in ki celo na objektivne zdravniške ugotovitve ne smatra za potrebno, da bi popravil »torjeno krivico«.

lj Kaj je z ograjo ob Gruberjevem kanalu za domobransko vojašnico? »Slovenski Narod« se jezi, da še sedaj ni napravljena ograja ob Gruberjevem kanalu za domobransko vojašnico in vali po svoji stari navadi krivdo za to na večino v občinskem svetu. K temu bi pripomnil samo sledeče: Že lani mesca maja sem vložil v občinskem svetu predlog, naj bi se tam napravila ograja in tudi nasula cesta za domobransko vojašnico. Ta predlog je bil odkazan mestnemu stavbnemu uradu, ki pa še do danes — torej po preteku skoro enega leta — ni ničesar odgovoril. Kdo je tedaj kriv? Ali »rdeče-črna« koalicija v občinskem svetu ali mestni stavbeni urad, kjer sede — in sicer samo sede, če sploh sede — sami pristaši »Slovenskega Naroda«. Zato naj »Narod« te gospode prime za lase. — Alojzij Zajec, obč. svetnik.

lj Govorilne ure kluba občinskih svetnikov SLS za stranke so vsak ponedeljek od 5. do 6. popoldne v tajništvu, Jugoslovanska tiskarna, II. nadstropje.

lj Diplomski izpit je naredil dne 27. t. m. s prav dobrim uspehom na eksportni akademiji na Dunaju g. Zvonimir Lukič, sin lani umrlega trgovca Frana Lukiča.

lj Delavski večeri, ki so bili pretekli teden radi praznika prekinjeni, se bodo odslej vršili redno vsak torek v tednu in sicer vedno v »Rokodelskem domu«. Ta torek predava tov. akad. Mirko Jeršič o razvoju kapitalističnega proizvodnega procesa od domačega obrtništva do moderne tovarne. Začetek točno ob 8 zvečer. Vsa delavska mladina in tudi starejši tovariši delavci, na predavanje!

lj Ljubljanski sobotni trg je bil izredno dobro založen in tudi obiskan. Živahen promet smo opazili na običajnem sadnem tržišču, popolnoma nabito poln pa je bil trg domačinov in okoličarov, ki so pripeljali velike zaloge raznih živil. Ribji trg je bil sicer slabši, kot je običajno po petku, pač pa so prinesli okoličani velike zaloge domačih rib in posebno veliko žab. — Na cvetličnem trgu smo opazili poleg velike udeležbe naših vrtnarjev jako razveseljeve zaloge pomladanskega cvetja iz ljubljanske okolice, ki so marsikateri Ljubljancina naravnost presenetile. Posebno veliko je bilo na trgu, kar je za letošnjo sadjerejsko sezijo značilno, že sedaj izredno veliko domačih cepičev za razno sadno drevje.

lj Čiščenje drevja. Ker mnogi posestniki vrtnih nasadov še niso očistili zanemarjenega sadnega drevja itd., se občinstvo opozarja na tozadevni razglas o pokončevanju gosenic in drugega škodljivega mrčesa, ki je nabit na občinski deski in drugih reklamnih prostorih.

lj Mestna plinarna nam sporoča: V sled obratovanja z novo dvoplinsko napravo se je kakovost plina spremenila. Nekateri gorivci ne bodo raditega goreli brezhibno. Takoj, ko bo mogoče, bodo monterji plinarne brezplačno izvršili ta mala popravila, katera obstojajo le v tem, da se dovod zraka

zmanjša. V prihodnjem tednu pa prosimo cenjene odjemalce plina nekoliko potrpljenja.

lj Upravni odbor mestne plinarne razpisuje 5 mest prižigalcev za cestno razsvetljavo. Reflektira se samo na trezne in zanesljive delavce. Natančnejša pojasnila daje ravnateljstvo mestne plinarne v Ljubljani.

lj Neznana utopljenka v Ljubljani. V petek popoldne so opazili otroci, ki so se igrali na obali Ljubljane, da plava po vodi človeško truplo. Poklicali so takoj stražnika in potegnili so iz vode neznano utopljenko. Komisija je ugotovila, da je bila utopljenka stara okrog 40 let, srednje velikosti, obraz pa je bil od vode že popolnoma razjeden in brez ptez. Truplo je bilo v vodi že najmanj mesec dni in je ležalo brčkone pred zatvornicami pri Trnovem. Utopljenka je bila oblečena v plavo bluzo s svetlo plavim modrcem, v plavo krilo, črne nogavice. Na nogah je imela utopljenka črne, visoke, skoraj nove čevlje. Ker se na truplu ni našlo znakov nasilja, se je neznanka ali ponesrečnica ali pa je izvršila samomor.

lj Dva berača. Na Vodnikovem trgu so aretirali predzrednega berača nekega Martina Kosca doma iz Kaplje. Mož je priznal, da je brez vsakega poklica, avstrijski državljan, in da je tihotapski prekorajil mejo pri Mariboru in sicer baje samo radi tega, ker je pri nas veliko boljše življenje kot onstran meje. — V bližini glavnega kolodvora pa so aretirali tudi radi beračenja možakarja, ki je povedal pri zaslišanju, da je posestnik nekje na Gorenjskem. Ni prosjačil, marveč je po različnih poslih po Ljubljani ugotovil še le na kolodvoru, da je nepremišljeno v dobrem razpoloženju razmetaval denar in mu ni ostalo niti za vožnjo domov. Ker se ni hotel vrniti v mesto in iskati svojih znancev, da mu pomagajo v sili, si je hotel pomagati iz zadrege, da si pridobi čas, na ta način, da poprosi za pomoč najbližje navzoče.

lj Pazite! V vozu cestne električne železnice od glavnega kolodvora do Mestnega trga je bil ukraden Karolini Petkovškovi svilnat dežnik, vreden 200 Din. V zadnjem času se je izvršilo na tej progi že več podobnih tatvin in se občinstvo posebno pri jutranjih in večernih voznjah opozarja, naj bo med vožnjo v teh časih skrajno previdno na svoje stvari.

lj Policijske ovadbe. Včeraj je bilo vloženih na policiji 14 ovadb in sicer: 2 radi tatvine, 4 radi prekorajenja cestno policijskega reda, 1 radi pasjega kontumaca, 1 radi nedostojnega vedenja, 1 radi prestopka proti sanitetnim predpisom, 1 radi poškodbe tuje lastnine in 1 radi prepovedane igre.

lj Poneverba. Bivši poštni ambulančni uradnik v Ljubljani Tomič Vukašin, sedaj v Belgradu, je poneveril gostilničarki Mariji Jemčević na Bregu št. 18 pod zvijačno pretvezo 5000 Din gotovine, novo temnoredčo usnjato listnico in 6 blokov v skupni vrednosti do 6000 dinarjev.

Prosveta.

Dr. Joža Glonar:

Revue de études slaves.

Kako živahno se razvijajo slavistične študije v svojem novem centru, ki so ga dobile po vojni in smrti L. Legera in E. Denisa pod intenzivnim vodstvom A. Meilleta v svojem novem centru Parizu, nam dokazuje vsaka nova številka glasila francoskih slavistov »Revue des études slaves«. Z zadnjo številko je ta vzorna revija dokončala svoj tretji letnik; banalna resnica je, če rečemo, da je šele, odkar izhaja ta revija, mogoče govoriti o francoski slavistiki, da je revija sama po sebi najlepši dokaz za razmeroma visoko stopnjo, ki jo je med Francozi ta za njih popolnoma nova veda v kratkem času dosegla in banalna zahteva bo odslej naprej ravno zaradi te revije za vse slaviste, da morajo poleg drugih jezikov obvladati tudi še francosčino, ker so jim sicer važna slavistična dela nedostopna in nerazumljiva.

Zaključni snopič tretjega letnika prinaša bogato in v marsikaterem oziru zanimivo gradivo. Na uvodnem mestu razlaga Ivovski slavist Lehr-Splawinski stabilizacijo akcenta v jeziku zapadnih Slovanov, ki jih baš ta njihov akcent — na prvem ali na predzadnjem zlogu besede — tako zelo loči od vzhodnih in južnih Slovanov, ki imajo še svoj boden akcent, dasi je n. pr. srbohrvaščina že izgubila naglas na zadnjem zlogu in stoji nekako v sredi med poljščino in češčino. — Meillet, glava francoskih filologov, razlaga v svojem članku o nominalnih oblikah v slovanščini vse one pojave v slovanških jezikih, po katerih tvorijo ti jeziki novo skupino baš s tem, da so samostojno naprej razvijali razne pojave, ki so bili nekdanj vsem slovanškim jezikom skupni. M. Rešetar obravnava zanimivo prašanje, kaka je usoda polglasnika v prefiksah južnoslovanških jezikov in v koliki meri hodijo v tej reči slovenščina, srbohrvaščina in bolgarščina skupno pot ali pa lastna pota. St. Kulbakin, profesor na univerzi v Belgradu, piše o klasičiji srednjoblgarskih jezikovnih spomenikov, R. Ekblom, slavist na univerzi v Upsali, o naglasu litavskega bodočnika. Nas pa zanima v prvi vrsti zaključek Cvijičevega članka o preseljevanjih na balkan-

skem polotoku, ker prinaša zaključne rezultate njegovih dolgoletnih študij, tukaj podane pregledno in opremljene z nekaterimi novimi opazkami. Kot glavno posledico tega preseljevanja navaja Cvijič enotnost srbohrvaškega naroda, ki ni samo rezultat notranje sorodnosti, ampak tudi mešanja in infiltracijskega procesa, ki se je medsebojno vodil cela stoletja. Dalmatinsko obrežje in panonski basen sta ravno tako kakor Šumadija prešla v toku stoletij nove pritoke novih priseljenčev, ki so se s prvotnimi asimilirali in skozi stoletja vzdrževali zavest enotnosti in skupnega sorodstva. Srbi sami, izhajajoči iz raznih pokrajin, so se na ta način med seboj pomešali in tako je med njimi izginil usodni zgodovinski partikularizem. Pomešali pa so se tudi s Hrvati, tako da danes ni mogoče konstatirati večjega terena, na katerem bi bila n. pr. katoliški in pravoslavni element strogo ločena. S Srbi, ki so se pokatoličili in pounijatili, je postala etnobiološka vez med Srbi in Hrvati mnogo ožja in tudi poslovenjeni srbski Uskoki med Slovenci so mnogo pripomogli do tega, da se je slovenstvo na svoji vzhodni meji okrepilo. Ta etnobiološka unifikacija, ki se je vršila za časa vladavine Benečanov in Turkov, je bila predhodnica novi enotni tvorbi, enotnemu srbohrvaškemu književnemu jeziku in enotni literaturi. Tukaj je Cvijič prav po nepotrebnem prislonil tudi še nas Slovence, o našem jeziku in naši literaturi pa ne ve kaj povedati, niti kaj želeči, kar je pri njem hvale vreden napredek. Severna srbohrvaška meja v panonskem basenu je bila jez zoper tuje vplive, kakor misli Cvijič, dasi je prav nasprotno res. Baš preko teh dvojezičnih graničarjev je prehajala zapadna kultura med Srbe in kdor s Cvijičem trdi, da je ta barjera tuje vplive slabila, ne pozna kulturnega razvoja Srbov v XVIII. in XIX. stoletju ali pa ga ne mara videti. Da je zgodovinsko gledanje razvojnih procesov Cvijiču popolnoma tuje, se itak vidi na vseh njegovih študijah, kakor hitro prehajajo iz analize v sintezo. Drugemu bi bila zgodovinska fakta korektiv, njemu so na poti pri njegovih političnih konstrukcijah, zato jih kratkoma ne vidi.

Med obširnimi poročili o slavističnih novostih pri raznih Slovanih, ki so v tem listu ena najlepših točk, njega trajna vrednost in silajen dokaz za visoko kvaliteto mlajše fran-

coske slavistične šole, nas v prvi vrsti zanimajo poročila o slovenskih publikacijah, ki jih redno piše naš prijatelj L. Tesnière, nedavno iz Ljubljane pozvan za profesorja slovenskih jezikov in literatur na univerzi v Strassburgu. Tokrat poroča o zadnjih snopiščih Štrekljeve »Historične slovnice slovenskega jezika« in hvali poštrenovalni pogum založnika, mariborskega »Zgodovinskega društva«. Poročilo o zadnjih snopiščih mariborskega »Časopisa za zgodovino in narodopisje« podaja z vsebino posameznih števk in pri tem posebej podčrta živahnost in znanstveno aktivnost tega društva. Sičeve »Narodne okraske na pirih in kožuhih«, imenuje sijajno publikacijo, potrebno za vsakega folklorista, pri Svetličevem »Kazalu na zemljevidu slovenskega ozemlja« je poleg njegove praktične vrednosti lepo opazil tudi njega pomembnost za filologe. Erjavčevi »Slovenci« so mu kljub svoji politični barvi koristna in priporočanja vredna publikacija za vsakogar, ki se hoče brzo poučiti o vsem, kar je o Slovencih treba vedeti. Med drobnimi poročili je najvažnejše pač o preselitvi sijajne slavistične biblioteke jezuita Gagarina iz Bruslaja v Pariz, kar bo mnogo pripomoglo k temu, da bo Pariz postal to, za čemer se sistematično in z uspehom žene: važen centrum evropskih slavističnih študij.

DR. ČERINOV SIMFONIČNI KONCERT V PROSLAVO B. SMETANE.

Veliko izbornih koncertov nam je že priredil dr. Čerin, toda z nobenim še ni dosegel takega učinka, pa naj ga že gledamo po notranji glasbeni plati: vse skladbe je njegov orkester igral sijajno, rekel bi vzorno; ali pa po zunanji: dvorana do zadnjega prostora oddana, ki je v navdušenosti prekipela. — O Smetanovih skladbah ne bomo podrobneje govorili, samo to naj omenimo, kako nepričakovano polno in navzlic ogromni sili, ki se je pred nami razvijala, kako mehko so kipele fanfare v trobilih, se gnetle, se prelivale, kakor mogočno morje valovale, ko so od vseh strani prihajali kralji in knezi in se zgrinjale množice; kako skrivnostno so šumeli lesi in se v tajnostni nočni pesmi oglašale dobrote. Občudovali smo izredno čisto intonacijo; lahka ni bila! Smetana je gual instrumente v skrajne možnosti. — Posebno pozornost je pri tem koncertu vzbujala Paunovičeva »Jugoslovanska simfonija«, posvečena dr. Čerinu. Dasi je bila simfonija komponirana že l. 1914, torej je že skoro deset let tega, je doslej še noben orkester ni izvajal, Belgrajski dirigenti in godbeniki so se menda kar križali pred njo. Dr. Čerina zasluša se, da je temu, v resnici za izvajanje jako težkemu delu, vdihnil življenja.

Simfonija ni komponirana v stari klasični strogosti, ampak v svobodnejših oblikah. Glasbene misli so kratke, skladatelj se v njih izraža nekako aforistično. So pa izrazite, tako da jih uho navzlic nekoliko bujno se razraščajočemu kontrapunktu izlahka zasleduje n. pr. glavni pettonski motiv, ki ima nekaj grozečega na sebi. Prav tako kakor je jasna melodika. oz. tematika, ki je zlasti v stranskih temah in instrumentalnih olepšavah polna lepih domislekov, prav tako je jasna tudi harmonija in živahna modulacija. Instrumentacija je silno pestra, iznajdljiva, posebnosti instrumentov so spretno izrabljene. Izborne učinkujejo ritmični in melodični kontrasti, ki se v instrumentaciji pogosto prelivajo v opojnih barvah; vse žubori, en motiv se razliva preko drugega, en instrument ga podaja drugemu. Vstop harfe je v svoji skrajni preprostosti po tem vrvežu tembolj dražljiv (pikanten); tako se more z barvami igrati le skladatelj, ki sam v orkestru živi in so mu vse izrazne skrivnosti odprta knjiga. Morda se v I. delu celo preveč mudi pri teh podrobnih lepota, dasi ga prižene nekajkratov do visokih viškov, ki učinkujejo silno, strastveno, ognjevit.

Drugi stavek je pravzaprav gozdna idila, poln preprostega čustvovanja naivnih lepota. Vse se vrti v kolu, vile rajajo, poredni škrtati se jim pačijo iz gošče, mušice plešejo, komarji jim tenko piskajo na svoje dolge visoke klarinete na vasi pa nekoliko glasni klepetec odzganja nadležne roparje, ki krožijo od godza sem in groze nje pernatemu prebivavstvu itd.

Poudariti moramo, da ima vsa skladba pristno jugosl. značaj bodisi po ritmiki, bodisi po tematiki, dasi je tema III. stavka — srbska narodna pesem — podobna, po intervalih enaka Wagnerjevemu motivu svetega grala. — Vtis je bil mogočen, skladatelj se je moral za prisrčne pozdrave ponovno zahvaljevati. Dr. Čerin je simfonijo vestno pripravil, vsako podrobnost iz orkestra izvabil, tako da je bilo veliko užitka tudi po tej samo godbeno tehnični plati. Kar ni bilo lahko doseči, saj je instrumentacija zelo bogata, večkrat prebogata, pregosta, skladatelj je včasih preveč lepega hkrati hotel podati. Če bi bil semtertja rabil malo manj bujne barve in se v izrabljanju instrumentov nekoliko omejil, bi bilo delo lažje in učinek večji. Tako ima včasih n. pr. v pihailih toliko lepota, da se nam je kar škoda zdela, da jih je zastiral s sicer zajimljivim kontrapunktom v godalih, ki bi bila ob takih prilikah brez škode počivala. Zato je pa mojstrstvo dr. Čerina, ki je znal tudi te težave tako izborno premagati, da jih poslu-

šaveci niti čutili niso, tem večjega priznavanja vredno. Zato bi zlasti po tem sijajnem večeru ne mogli preboleti, če bi uresničili svojo grožnjo, da s koncerti preneha. Ne, ne sme prenehati, ampak nadaljevati mora. Kdo naj nas vendar poslej seznanja s tako važno panogo instrumentalne glasbe?

Gdēna Zikova nam je zapela Smetanova Nočne pesmi. Dasi je bila očitno preutrujena, je vendar pokazala veliko čustva. G. Ovejić je v nagovoru kralja Vladislava iz »Dallborja« razvijal svoj, po naravi zelo mogočni organ. Če bi si ga hotel docela izobraziti in si glas v vseh legah ustaliti, bi utegnil Jugoslovonom postati to, kar je n. pr. Rusom Holodkov. Ali bo imel toliko volje?

K. pr. Slovenski pevski praznik. Redna letna skupščina Zveze slovenskih pevskih zborov v Ljubljani se vrši v nedeljo, dne 6. aprila 1924 ob devetih dopoldne v pevski dvorani Glasbene Matice. Dnevni red: 1. Poročila odborovih funkcionarjev tajnika, blagajnika, arhivarija, pevovodje in revizorjev. 2. Pretnes pravil Saveza pevskih zborov kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev. Stališče Zveze slov. pevskih zborov in tozadevni definitivni sklep o pristopu. 3. Predavanje g. Srečka Kumarija: O poeziji v zborovski glasbi. 4. Volitve novega odbora. 5. Slučajnosti. Za sklepčnost skupščine je po § 12 zveznih pravil treba udeležbe vsaj polovice zastopnikov včlanjenih zborov. Na skupščino je Zveza povabila tudi zastopnike srbskih in hrvatskih zborov. Popoldne ob treh se vrši v veliki dvorani Uniona velik pevski koncert s sodelovanjem 14 v zvezi včlanjenih zborov. Po koncertu ravnotam pozdravni večer Zveze na čast gostom in udeležencem skupščine. — Temeljem odloka ministrstva zaobaračaja z dne 20. marca t. l. št. 5064 imajo udeleženci skupščine in koncerta ugodnost polovične vožnje v Ljubljano in nazaj od 2. do 10. aprila. Pri nastopu vožnje si kupijo celo karto, ki velja z društveno legitimacijo in potrdilom Zveze o udeležbi na njenih prireditvah tudi za povratek. — Pevski zbori, ki sodelujejo na koncertu, dobe začetkom prihodnjega tedna po pošti potrebna navodila.

pr. X. mladinsko predavanje se vrši v nedeljo, dne 6. aprila ob 11. uri dopoldne v Filharmonični dvorani. Predavanje nosi tokrat naslov »Godalni komorni kvartet«. Na vzporedi sta Haydnov takozvani žabji kvartet in godalni kvartet ruskega skladatelja Aleksandra Konstantinoviča Glazunova. Uvodno besedo pa govori g. Emil Adamič. Spored izvaja komorni kvartet Miranov-Zepić iz Zagreba.

pr. Po dvanajstih letih. Ljudska igra v štirih dejanjih. Po Schrottenbachu priredil Fran Koblar. Ljudski oder 5. zvezek. Založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani 1923. Cena 22 Din.

Narodno gledališče.

DRAMA.

(Začetek ob 8. uri zvečer.)

Nedelja, 30. marca: CEZAR IN KLEOPATRA. — Izven.

Ponedeljek, 31. marca: KAMELA SKOZI UHO ŠIVANKE. — Red C.

Torek, 1. aprila: zaprto.

Sreda, 2. aprila: FAUN. Na korist Udruženja gledaliških igralcev. — Izven.

Četrtek, 3. aprila: ASANTKA. — Red D.

Petek, 4. aprila: CEZAR IN KLEOPATRA. — Red F.

Sobota, 5. aprila ob 4. uri popoldne HAMLET, dijaška predstava pri znižanih cenah. — Izven.

Nedelja, 6. aprila: KAMELA SKOZI UHO ŠIVANKE. — Izven.

Ponedeljek, 7. aprila: OTHELLO. — Red E.

OPERA.

(Začetek ob pol 8. uri zvečer.)

Nedelja, 30. marca: TRAVIATA, gostovanje g. Debecke. — Izven.

Ponedeljek, 31. marca: zaprto.

Torek, 1. aprila: NOTREDAMSKI ZVOGAR. — Red B.

Sreda, 2. aprila: Plesni večer. — Red A.

Četrtek, 3. aprila: POLJUB. — Red E.

Petek, 4. aprila: zaprto.

Sobota, 5. aprila: SUZANINA TAJNOST, MOZART IN SALIERI, ZAPECATENO. — Red C.

Nedelja, 6. aprila: AIDA. — Izven.

Ponedeljek, 7. aprila: zaprto.

LJUBLJANSKI VELESEJEM

SENZACIJA!

11. in 14. aprila MODNA REVIIJA v operi.

Naznanila.

Šišensko prosvetno društvo priredi jutri 31. t. m. ob pol 8. uri zvečer skioptični predavanje »O stvarjenju sveta in očiaki«.

Katehetski sestanek v Kranju bo jutri v ponedeljek 31. marca ob 1. uri v Ljudskem domu.

V Stolni prosveti predava v ponedeljek zvečer v družbeni dvorani v Križankah č. g. profesor dr. Jos. Jeršec. Začetek točno ob osmih.

Društvo za gojitve treznosti v Ljubljani priredi 30. marca t. l. dvoje skioptičnih pre-

davanj o alkoholizmu v dvorani izobraževalnega društva v Sostrem pri Ljubljani.

Frančiskanska prosveta v Ljubljani ima svoje redno predavanje s skioptičnimi slikami prihodnji torek dne 1. aprila.

Šentpetersko prosvetno društvo vabi svoje člane in prijatelje na prosvetni večer, ki ga priredi v ponedeljek 31. t. m. ob 8. uri zvečer v svojih prostorih v Zupnijski ulici 1. Na sporedu so pevske točke, predavanje prof. dr. V. Šarabona »Evropske zanimivosti s skioptičnimi slikami in kratek pregled najnovejših dogodkov. Vstop prost.

Po svetu.

Dr. V. Šarabon:

Boj za severni tečaj.

II.

Andree, Wellman, Amundsen.

Amundsen je tretji, ki hoče po zraku čez severni tečaj. Prvi je bil nesrečni Šved Andree. Zgradil si je bil na Spitsbergh leta 1896 zrakoplov »Kel« in je odplul leta 1897. z dvema tovarišema proti severu. Nič več ga niso videli.

Drugi je bil ameriški časnika in polarni raziskovalec Wellman, ki je deset let pozneje z zrakoplovom ponovil Andreev poskus. Pa zrakoplov ni prišel daleč in se je naenkrat razletel. Druge nesreče ni bilo. Ostanke zrakoplova so pozneje lovili po morju ribiči in izletniki, prvi zaradi živil in orodja, izletniki pa zaradi »spominov«.

Amundsen sam je pa hotel uporabiti aeroplan, ne zrakoplova. Načrti leta 1922 in 1923 so se mu ponesrečili, še preden je odšel. Leta 1922 je bil s pripravi zaostal, leta 1923 se mu je pa letalo pokvarilo. Leta 1923 je hotel leteti od rtiča Barrow na Alaski ali pa od mesta Nome preko severnega tečaja in pristati na Spitsbergh. Naša kartica nam kaže razdaljo v kilometrih, in si čias lahko izračunamo sami. Vzemimo aeroplan s hitrostjo 150 kilometrov na uro, pa vidimo, da bi bil čas vožnje zelo kratek; 14 do 19 ur do tečaja, od tukaj do Spitsbergov pa niti 8 ur. Če bi bilo samo to. In tudi, če vzamemo manjšo hitrost, je skupni čas malenkost napram ekspedicijam dosedanjih časov. Letos namerava ubrati Amundsen obratno smer, od Spitsbergov do Alaske.

Optimisti.

Amundsen je resen, okoli 50 let star, obraz poln gub, govori počasi in premišljeno, oči svetlomoder, lasje plavi, skoraj beli. On je pravi tip nordijskega človeka, dolg, koščen, miščast.

Pravi tole: »Ošli bomo z Norveške v aprilu ali pa v začetku maja, z dvema aeroplanoma, nalašč za ekspedicijo napravljenima. Kdo bo šel z menoj, ne vem, samo za konzula Hammerja vem. Novo pri naših strojih bo to, da bodo imeli spodaj čolne in smuči, da bodo torej lahko pristali v vodi in na ledu in da se bodo tudi lahko v vodi in na ledu pomikali naprej. Ne mislim samo na raziskovanje severnega tečaja; ga že precej dobro poznam in kaj posebnega novega tam ne bo. Pač pa nas zanima neznan veliki svet med tečajem in Alasko. Za vožnjo računim 28 do 30 ur. Kaj ne, malo, če pomislimo na ekspedicije prejšnjih let, več let trajajoče, in priprave tudi več let! Seveda bo pa naša pot daljša kakor pa dva ali tri dni. Raziskovanja bodo trajala več tednov ali pa tudi več mesecev. Z ladjo se bomo peljali do ledenega roba severno od Spitsbergov in bomo od tam odleteli. Pristali bomo na severnem tečaju in bomo napravili tam skladišče živil. Od severnega tečaja bomo raziskovali na vse strani, tečaj bo izhodišče. Od Amerike sem nam bo prišla nasproti druga ladja, tako da nam ne bo treba leteti noter do ameriške celine. Podjetje financiram sam, nočem biti odvisen od nikogar. Če bom videl, da so razmere neugodne, pa ne bom šel; nočem se podajati v nevarnost.«

V optimizmu je Amundsena podkrepil tudi kapitan I. M. Boykow. V Severni Ameriki je namreč severni magnetni tečaj, ki magnetni igli, torej kompasu, zelo nagaja. Boykow je pa napravil nov aparat, ki ga imenuje »solnčni kompas« in ki omogoča v vsakem slučaju najnatančnejšo orientacijo.

Največji optimist je pa norveški ameriški konzul Haakon Hammer, ki bo Amundsen spremljal. Debel je, svež, pogumen in izredno dovipen. Prav take potrebuje arktična narava, ki si je vzgojila na primer tudi vedno vesele Eskime. Vedno se Hammer smeje in lahko zabava vso posadko. Pripoveduje nam približno isto, kakor Amundsen, samo da se mu vidi vse še veliko lažje; kakor nekakšna športna ekspedicija. Pripoveduje nam o bazi na severnem tečaju in o radioaparatih, po kojih bomo zvedeli novice s severnega tečaja že takrat, ko bodo aeroplani še tam. Lahko se zgodi, pravi, da od tečaja ne bomo letali na vse strani okoli, temveč se bomo tam samo ustavili in leteli koj naprej proti Alaski. Pripoveduje nam o polarnih dopisnicah, ki jih bodo tam žigosali in s kojih skupičkom bodo svojemu podjetju denarno pomagali. Lahko damo razglednico že naprej in nam jo bodo tam žigosali. Govori tudi o fantastičnih deželah tam gori, o prebivalcih, ki živijo v izobilju; pravi pa tudi, da ia morabit tam samo veli-

šiška. V samostanski dvorani uprizori nocoj ob pol 8. »Oder Krakovo-Trnov« komedijo: »Namisljeni bolniki. Vsi vabljeni!

Starešinski sestanek se vrši v ponedeljek, 31. t. m. ob 8. v akademskem domu. Predmet: nadaljevanje debate o elektrifikaciji Ljubljane. Vabimo k obilni udeležbi. — Predsednik.

Rokodelski dom. V ponedeljek, 31. t. m. bo predaval v dvorani Rokodelskega doma, Komenskega ulica št. 12, g. inž. V. Molka o elektriki in njeni bodočnosti. Pričetek predavanja bo točno ob 8. uri zvečer. Vstop prost.

kansk leden grob. Tako nas Hammer sam pripelje v tabor

pesimistov.

Veliko jih je; najodličnejši med njimi je znani aeronavt major Parseval. »Amundsenovo podjetje se mi zdi nevarno, da bi ga najrajši primerjal Andreejevemu poskusu. Aeroplani še niso za to. Tako nevarno početje mora biti na vse strani preštudirano in pripravljenost. Tudi se mi zdi čas od maja do junija prekratek. — Misli namreč, če bi na vse strani raziskovali. — Skrbim me, da bo spravilo to podjetje vse zrakoplovstvo v slabo luč Svetoval bi: Počakajte, saj je še čas! (Koniec sledi.)

— Prelat dr. Jožef Scheicher †. Dne 28. t. m. je umrl na Dunaju po dolgem hiranju bivši državni in deželni poslanec prelat dr. Jožef Scheicher v 81. letu svoje dobe. Pokojnik je bil ena najizrazitejših in najpopularnejših osebnosti avstrijske krščanskosocialne stranke. Kremenit značaj, široko obzorje, neustrašenost v boju za resnico in pravico ne samo na spodaj, ampak tudi na zgoraj, so mu pridobili brezpogojno spoštovanje tako med somišljeniki kakor med nasprotniki. Osebo ljubezniv, v govoru šegav in duhovit, je bil ljubljeneč ljudskih množic. Sam sebi zvest, je stal v stranki vedno na skrajni levi, daleč viden. Pokojnik je prvotno deloval kot profesor moralne teologije in kanoničnega prava ter izdal več znanstvenih del. Znamenite so bile njegove razprave v Vogelsangovi »Monatsschrift für christliche Sozialreform«, kateri je bil po Vogelsangovi smrti tudi več let urednik. Kot politik je izdal mnogo bojnih verskih in političnih in socialnih spisov, kakor so jih zahtevale časovne prilike. Posebno pozornost je vzbudil v inozemstvu s svojim znamenitim socialno-političnim delom »Der Klerus und die soziale Frage«. Pokojnik je bil demokrat iz notranjega prepričanja, globok mislec in poznavalec sveta in ljudi. Z njim je zopet odšel s sveta eden izmed mož, kakor jih nova doba več ne poraja.

— Železniška nezgoda italijanskega kralja. Ko se je italijanski kralj 28. t. m. vozil iz Rima proti Neaplju, da si ogleda škodo po vremenski katastrofi v Amalfiju, je njegov vlak zadel na oviro. Vseled silnega dežja se je bil na progo posul del škarpe. Strojevodja je oviro od daleč opazil in je začel takoj z vsemi sredstvi ustavljati vlak. Vendar je vlak še s precejšnjo silo zadel v kamenje. Strojevodja je dobil lahke poškodbe, druge nesreče ni bilo.

— Grški kralj se kroni ne odpove. Dopisniku »Chicago Tribune« v Bukareštu je odstavil grški kralj izjavil, da se nikakor ne namerava odreči svoji pravici do grške krone. On upa še vedno, da se bo mogel vrniti na Grško kot kralj.

Zanimivosti.

POLETJE BO ZELO SUHO IN BREZ VELIKIH NEVIHT.

Francoški akademiji znanosti je poslal znani vremenoslovec opat Gabriel razpravo, v kateri na podlagi dolgoletnega študiranja prerokuje za letošnje poletje zelo malo neviht. Nevihte se ponavljajo; v nekaterih letih jih je več, v drugih manj. Po statistiki Gabriela smo letos sredi minimuma, ki se je začelo leta 1920 in se bo končalo leta 1927. Ta doba odgovarja dobi 1883—1889, ko je bilo na leto povprečno 20 do 21 neviht. Dobi 1889 do 1909 bo pa odgovarjala doba 1927—1945; takrat je bilo število neviht srednje, 25 do 27 na leto. Potem bo pa prišel maksimum, odgovarjajoč maksimumu 1910—1919 s 34 do 35 nevihtami na leto. Letošnje poletje bo imelo torej komaj 20 neviht, kar pa na moč neviht nič ne vpliva. Tudi niso topla leta na nevihtah najbolj bogata. Tako je bilo v vročem letu 1921 samo 15 neviht. Pač pa je minimum neviht tudi minimum dežja, poletje 1924 bo torej zelo suho.

KAKO ZIVE AMERIŠKI FILMSKI IGRALCI?

Znani filmski igralec Rudolf Valentino je zahteval od svoje tvrdke zvišanje plače, češ da s 1250 dolarji na teden ne more več shajati. Predložil je sledeči račun: Stanovanje (na teden) 273 dolarjev. Odplačilo za predujem 250 dolarjev, obresti od dolgov 250 dolarjev, tajnik 25 dolarjev, kuharica 41 dolarjev, stroški za dom 50 dolarjev, plin in bencin za avto 15 dolarjev, hlev in krma za 2 konja 16 dolarjev, reklama v inozemstvu 25 dolarjev, hipotekarni dolg 30 dolarjev, krojač 15 dolarjev, provizije za agente 125 dolarjev in zasebna korespondenca 200 dolarjev. Skupaj 1315 dolarjev, tako da znaša primanjkljaj 65 dolarjev na teden.

Gospodarstvo.

Janko Jovan:

Trgovska pogodba z Italijo.

KONCESIJE, DANE ITALIJI OD BIVŠE AVSTRO-OGRSKE.

Vprašanje je, ali je naša država prisiljena, da prizna koncesije, ki jih je Avstro-Ogrska pred vojno dala Italiji. Ako je naša država prisiljena, da prizna koncesije, ne moremo spravljati v spor danih koncesij, ako so bile dotične koncesije na napačno dokazani podlagi. Ako pa naša država ni s kako pogodbo vezana, da prizna koncesije, nimajo tedaj dane koncesije za našo državo nobene obvezne veljavnosti, ker se naša kraljevina ni postavila kot naslednica Avstrije, ampak kot povsem novo državno telo.

Od danih koncesij je treba posebej omeniti sledeče:

1. Sufid v Dalmaciji je največja koncesija, katero so dobili od Avstro-Ogrske Italijani. Sufid, Societa anonima per l'utilizzazione delle idrauliche della Dalmazia je prišlo v posest izkoriščanja vodnih sil na reki Krki in je zgradilo tvornico v Šibeniku, a z električno energijo s Cetine oskrbuje elektrokemično tvornico v Dugomratu pri Omišu. Računajoč, da ima Cetina minimalno 25 m³ na sek. vode, je okrajno glavarstvo v Splitu z dne 1. maja 1904 firmi Ganz in Co. dalo koncesijo do največje vporabe 25 m³ na sek.; s pridržkom minima 2 m³ na sek. za oplakovanje rečne korita med odvodom in povratkom vode v naravno korito. Z odlokom 1. januarja 1909 je bila koncesija prenešana na družbo Sufid. Od družbe Sufid nanovo zaprosena koncesija je bila podeljena 11. maja 1915, s katero koncesijo se razširi izkoriščanje vodne količine do največ 75 m³ na sek. V smislu izdane koncesije mora uprava Sufida sestojati večinoma iz avstro-ogrskih državljanov in družba Sufid mora odstopiti 2000, oziroma po 10 letih 5000 KV struje državi železniški upravi za uporabo i države i privatnikov. Po osvobojenju je italijanska vlada imenovala komisarja Cairo, ki je sklical kongres delničarjev v Trst. Ta skupščina, ki ni bila zakonito sklicana, je izdala drugo emisijo delnic, katere emisija je z 98 odstotki dospela v roke Italijanov.

Ako država ni vezana respektirati koncesije, ki jih je dala Avstro-Ogrska Italiji, je tedaj v eminentnem državnem interesu, da proglasi koncesijo za neveljavno. Če bi to ne bilo mogoče, mora država skupščino, ki je nezakonito sklicana, izdala drugo emisijo, proglasiti za nezakonito in vzpostaviti status quo ante pred osvoboditvijo. Vse pravice, ki so v koncesiji zajamčene Avstriji, naj se prenesejo na našo državo. Posebno mora naša vlada vztrajati na stališču, da je bilo že s podelitvijo koncesije ugotovljeno, da namreč mora večina članov pripadati avstro-ogrskim podanikom, odnosno danes kraljevini Srbov, Hrvatov in Slovencev. Z ozirom na to stališče so vsi sklepi, sklenjeni od nezakonito izvoljenega upravnega sveta, neveljavni. V vsakem slučaju pripada naši državi pravica, da proizvede, ali je bila koncesija izdana l. 1904. pravilno provedena ali ne. Ako izvedene naprave ne bi odgovarjale odobreni in koncesionirani osnovi 1904, more naša vlada še vedno zanikati veljavnost koncesije. Ravno tako je treba, da se preiščejo tudi rekurzi, pripravljeni proti drugi koncesiji.

2. Zakup luke Bar in železnice Bar—Vrbanja.

3. Zakup uprave tobaka v Črni gori. Ker so privilegiji pod točkama 2, 3 take narave, da imajo direktno vez z državnimi interesi, je radi izpremenjenih razmer absolutno treba, da se ti privilegiji ukinejo. Če pa ne bi bilo mogoče, da naša država enostavno ne prizna danih koncesij, tedaj je potrebno, da se že pridobljene pravice odkupi.

4. Ribolov italijanskih ribičev na jadranski obali.

Ni več nikakih razlogov, da se ta koncesija respektira. Avstro-Ogrska je priznala Italijanom svoboden ribolov na morju ob naši obali in to iz razloga, ker italijanska obala ni pripravna za ribolov. Ker so Italijani z anektiranjem Istre in otoka Lastovo sami prišli v posest najboljših ribolovov, preneha vsak nadaljnji razlog, da jim pustimo privilegij, katerega jim je dovolila avstrijska vlada. Brezpogojno moramo zabraniti ribolov na naši obali in to vsakemu, pa tudi Italijanom.

Ribolov na italijanski obali so imeli za časa Avstrije Italijani popolnoma v svoji oblasti. Dalmatinsko ribištvo se ni moglo razviti, ker Avstrija ni imela smisla za napredek slovenskega življa na Jadranu. Vsi pogoji so dani, da se naše ribištvo razvije in da se ustanove tovarne za razpečevanje ribnih konzerv, prvi in glavni pogoj pa je, da imajo edino naši državljani pristop na naše morje.

g Bilančna seja Zadrške Gospodarske banke d. d. se je vršila v Ljubljani v četrtek 27. t. m. Zavod izkazuje v preteklem letu zelo lep napredek in so se vloge na hranilne knjižice in na tekoči račun dvignile na 141 milijonov dinarjev. Vse že obstoječe podružnice se prav lepo razvijajo. V najkrajšem času tvori banka še podružnici v Celju in Novem Sadu. Čisti dobiček za lansko leto znaša Din 1.939.990.— in omogoča izplačilo 12% dividende na delniško glavnico Din 12.000.000. Občni zbor je določen na dan 23. aprila t. l. ob 11. uri dopoldne v posvetovalnici banke.

Lep razvoj tega zavoda dokumentira jasno, kako veliko zaupanje uživa v trgovskem svetu in širokih krogih vlagateljev.

g Občni zbor Ljudske posojilnice, reg. zadruga z neomejeno zavezo v Ljubljani se je vršil 20. marca 1924. Iz poročila načelnikovega posnemamo, da se je zavod tudi v poslovnem letu 1923 krepko razvijal. Skrb uprave je bila vedno obrnjena za tem, da ostane zavod likviden. To ji je tudi uspelo. V času največjega denarnega pomanjkanja je izplačala Ljudska posojilnica vedno tudi največje zneske svojim vlagateljem in sicer brez vsake odpovedi. Ravno vsled tega je Ljudska posojilnica s ponosom zrla, kako je neprestano rastle in se širil njen ugled v vseh krogih. V času, ko je trgovina radi pomanjkanja gotovine skoro zastala, so vlagatelji Ljudske posojilnice vsak čas lahko razpolagali s svojimi vlogami in so mogli člani, ki jim je bil dovoljen kredit, istega tudi vedno črpati. Posledica tega je bila, da so vloge neprestano rastle, tudi v času največjega pomanjkanja gotovine. Zato je bilo Ljudski posojilnici tudi vedno mogoče, kredita potrebnim članom dovoljevati nove kredite in posojila. Kako so narastli posli Ljudske posojilnice v letu 1923, kažejo jasno sledeče številke: Hranilne vloge, ki so znašale začetkom leta Din 29.028.214,55 so se pomnožile med letom za Din 7.202.189,30, tako da so znašale hranilne vloge koncem leta 1923 Din 36.230.403,85. Naložbe denarnih zavodov pri Ljudski posojilnici, ki so znašale začetkom leta Din 2.119.175.— so se pomnožile med letom za Din 1.197.694,90 tako, da so znašale koncem leta Din 3.316.869,90. Posojila v tekočem računu so se pomnožila med letom za Din 6.450.526,60 in znašajo koncem leta Din 28.537.326,60. Občni zbor je sklenil, da se razdeli od čistega dobička v znesku Din 397.984,16 v dohodne namene Din 45.000.— in sicer: Ceciltijino društvo za ljubljansko škofijo v Ljubljani 250 Din, Cirilsko društvo ljubljanskih bogoslovcev v Ljubljani 250 Din, Dijaško podporno društvo v Ljubljani, Miklošičeva c. 5 500 Din, Družba sv. Vincencija Pavelskega za prostovoljno oskrbovanje siromakov in za varstvo mladine v Ljubljani 6.550 Din, Družba sv. Elizabete za oskrbovanje revežev v Ljubljani 4.250 Din, Društvo za varstvo vajencev v Ljubljani 600 Din, Duhovsko podporno društvo v Ljubljani 800 Din, Društvo za mladinske domove v Ljubljani 3.000 Din, Dom za hiračje in slaboumne otroke v hiralnici sv. Jožefa v Ljubljani 800 Din, Dnevno zavetišče na Viču 300 Din, Krekova kočna na Ratitovu 200 Din, Kržičeva spominska plošča na Rakitni 100 Din, Kat. slov. prosv. društvo pri sv. Petru pod Sv. gorami 150 dinarjev, Kat. društvo rokodelskih pomočnikov v Ljubljani (za popravila Rokodelskega doma) 2500 Din, Ljubljanska dijaška in ljudska kuhinja v Ljubljani 1.000 Din, Orlovska podzveza v Ljubljani 750 Din, »Pavlinovič« za obnovo uničenih katol. institucij v Splitu 500 Din, Predstojništvo karmeličank na Selu pri Ljubljani 1.000 dinarjev, Predstojništvo uršulinskega samostana v Ljubljani 1000 Din, Pripravniki dom v Ljubljani 250 Din, Podporni odesk Slov. kat. akad. starešinstva v Ljubljani 1000 Din, Podporni fond za revne učence in učenke na Slov. trg. šoli v Ljubljani 250 Din, Sirotišče »Marijanišče« v Ljubljani 1.250 Din, Sirotišče »Lichtenthurn« v Ljubljani 1.250 Din, Sirotišče in dnevno zavetišče Vine. konference v Trzinu 900 Din, Sirotišče »Marijin dom« v Kočevju 500 Din, Sirotišče sv. Jožefa v St. Vidu nad Ljubljano 860 Din, Salezijanski zavod na Rakovniku 500 Din, Za zidavo cerkve v Šiški 2000 Din, Slomškova zveza v Ljubljani 500 Din, Slov. krščanska socialna zveza v Ljubljani (Prosvetna zveza) 500 Din, »Slov. straža«, nar. obramb. društvo v Ljubljani 250 Din, Škofijsko društvo za varstvo sirot v Ljubljani 2.800 dinarjev. Tekom leta 1923 so se izplačale sledeče podpore: Mestnemu magistratu za uboge 600 Din, Pripravljalnemu odboru za V. katoliški shod 2500 Din, Prispevek karmeličankam na Selu za novi zvon 150 Din, Za zavod sv. Stanislava v St. Vidu nad Ljubljano 2.840 Din, Za revnega birmanca 250 Din, Za božičnico karitativnih društev 1.250 Din, Za razne dohodne namene 200 Din. Ves ostali dobiček se pa pripiše rezervnim zakladom, ki so se pomnožili vsled tega na 728.186,73 Din.

g Jugoslovanska banka d. d., Zagreb. Dne 24. marca t. l. vršila se je pod predsedstvom g. O. Weismayerja, predsednika Jugoslovanske banke d. d., XV. redna glavna skupščina. Glavna skupščina je vzela do znanja po ravnatelstvu predloženo je poročilo o poslovanju v minulem letu in odobrila predložene zaključne račune, ter dalje pristala predložene je predloge za razdelitev čistega dobička. Na podlagi odobrenih tozadevnih predlogov je bilo od dobička določeno za rez. fond Din 750.000.—, za amortizacijski fond nepremičnin Din 1.000.000.— in za mirovniški sklad Din 500.000.— Dividenda za leto 1923 je bila določena na 12%, ter se je 26. marca t. l. pričelo pri vseh blagajnah zavoda z izplačevanjem kupona štev. 15 po Din 12.— na delnico (v letu 1922 Din 11.—). Ostanek od Din 693.939,28, se je po razdelitvi čistega dobička prenesel na novi račun. Dalje povzemamo iz bilance imenovanega zavoda sledeče postavke: Aktivne: gotovina, devize in valute

Din 37.806.769,21, vrednostni papirji Din 40 mil. 949.637,84, menice Din 54.890.868,02, dolžniki, lombardirana posojila in razne aktivne Din 331.413.158,60, lastne nepremičnine Din 18.350.905,69. Pasive: delniška glavnica Din 50.000.000.—, rezerve Din 13.506.004,55, ki se pa vsled gorej navedene dotacije povečajo na Din 14.256.004,55, mirovniški sklad Din 1.924.641,70 povešan z dotacijo na Din 2.424.641,70, vloge Din 191.036.333,13, upniki Din 246.000.050,48. Za leto 1923 znaša: čisti dobiček Din 9.560.490,77, celokupni promet ca. 57.000.000.000.— (torej za Din 43.000 mil. večji nego leta 1922). Promet v vseh poslovnih panogah je torej tudi v minulem letu znatno narasel. Dalje izkazuje poročilo ravnateljstva, da so tudi vse bančne podružnice tega zavoda in afiliirana podjetja istega, kljub težkemu gospodarskemu položaju dosegle jako zadovoljive uspehe. Pripominjamo, da ima navedeni zavod svojo podružnico v Ljubljani, Kolodvorska ulica 26, ki dopolnje interesom na zahtevo poslovno poročilo in zaključni račun.

g Žitni trg. Na novosadski produktni borzi notirajo žitu sledeče cene: pšenica 330 Din, ječmen 335 Din, koruza 240 Din, pšenična moka št. 0 505—510 Din, št. 6 375 Din.

g Izkaz Narodne banke. Po izkazu Narodne banke z dne 22. t. m. je znašal obtok bankovcev 5 milijard 577,1 milijonov dinarjev, kar pomeni napram izkazu z dne 15. t. m. znižanje za 64,5 milijonov dinarjev. Istočasno se je zvišala metalna podloga za 7,5 milijonov dinarjev, tako da je znašala 22. t. m. 449,9 milijonov dinarjev.

g Občni zbori. »Drava«, lesna industrijska delniška družba v Mariboru 12. aprila; Delniška pivovarna »Union« 14. aprila.

g Uradni kurzi tujih valut za april so od finančnega ministrstva določeni sledeče: napoleon 278 Din, 1 zlata turška lira 314 Din, 1 angl. funt 345 Din, 1 dolar 80 Din, 100 francoskih frankov 420 Din, 100 švicarskih frankov 1390 Din, 100 drahem 140 Din, 100 ital. lir 344 Din, 100 Kč 235 Din, 100 o. K 0,11 Din, 100 romunskih lejev 43 Din, 100 bolgarskih leva 80 Din, 100 peset 1010 Din, 100 hol. gld. 3000 Din, 100 danskih kron 1255 Din, 100 aK 0,113 Din, 100 belg. frankov 340 Din, 100 poljskih mark 1,25 Din.

g Izvoz mleka v Avstrijo. Ljubljanski »Uradni List« razglaš, da se razveljavlja razglas pokrajinske uprave za Slovenijo z dne 21. januarja 1924 o kontroli mleka, ki se izvažal v Avstrijo, v kolikor se tiče območja velikega župana ljubljanske oblasti.

g Obtok bankovcev v Franciji. Po izkazu »Banque de France« je bilo 27. t. m. v obtoku za 39 milijard 949 milijonov frankov, kar pomeni napram izkazu z dne 20. t. m. povišanje za 43 in pol milijona frankov.

g Tržišče jaje. Radi dobrega vremena je pri nas produkcija narasla. Izgledi obstojajo, da bodo cene padle. Izvoz je v zadnjih dneh znatno oživel. Preko Ljubljane se je izvozilo v Švico skoro 50 vagonov jaje, ki so se potem zopet dalje izvozili v Francijo in Anglijo. Zaradi porasta francoskega franka je izvoz začel narasčati.

g Trgovina Nemčije z Rusijo. V februarju letos je trgovinska delegacija sovjetskih republik v Berlinu prodala za 1 milijon 620.000 zlatin rubljev.

g Romunska narodna banka je dobila zadnji obrok zlata od bivše Avstro-Ogrske banke v znesku 5,25 milijona zlatih kron. S tem obrom vred je dobila Romunija 54 milijonov zlatih kron od Avstro-Ogrske banke.

BORZA.

Zagreb, 29. marca. (Izv.) Devize: Italija 3,53, London 3,50, Newyork 81,50, Pariz 4,50, Praga 2,43, Dunaj 0,1154, Zürich 14,10.

Curij, 29. marca. (Izv.) Devize: Berlin 1,30, Italija 2,50, London 24,80, Newyork 576,50, Pariz 31,60, Praga 17,40, Dunaj 0,008140, Bukarešt 3.—, Sofija 4,15, Beograd 7,10, Amsterdam 213,10.

Cerkveni vestnik.

c Duhovne vaje za moške bodo v Križanski cerkvi v dneh od 3. do 6. aprila t. l. Začetek v četrtek 3. aprila ob 7. uri zvečer z govorom in blagoslovom. Petek in soboto zjutraj ob pol 6. uri govor in sv. maša, zvečer ob 7. uri govor in blagoslov. V nedeljo 6. aprila ob pol 6. uri zjutraj govor in sv. maša s skupnim obhajilom, zvečer ob 6. uri sklep. — Dostop imajo samo moški.

Učiteljski vestnik.

Novomeška-črnomeljaska podruž. Slomškove zveze ima redno zborovanje v soboto, dne 5. aprila v St. Lovrencu. Dnevni red ob-

sega predavanje in poročila. (Note!) Iskreno vabljeni tudi podporni člani in člani litijske podružnice! Kosilo javite šol. vodstvu istotam. Načelnik.

Turistika in sport.

Predprodaja vstopnic za tekmo Ljubljana : Celovec, ki se vrši danes ob pol 15. na prostoru Ilirije, do opoldne v trafiki Se-ver, Selenburgova ulica. Znižane karte za dijake in vojaške se izdajajo samo v predprodaji. Sedeži so numerirani, vsakdo si torej lahko vnaprej zagotovi gotovo mesto.

Sestava moštev za tekmo nogom. reprezentance Ljubljane in Celovec se glasi: Ljubljana: Miklavčič—Dolinar, Beltram—Grile, Lado, Milan—Zupanič I, Učak, Oman, Pammer, Vidmajer. Častna naloga zastopati mesto Ljubljano je poverjena torej kompletnemu I. moštvu Ilirije. Upravičeno se lahko pričakuje, da bo moštvo po vestni pripravi, katero je vodil gosp. Pammer, svojo nalogo čisto izvršilo. — Celovec: Mellitzer—Samonig I, Wölbitsch—Reisinger, Samonig II, Steiner—Kleinberger, Reinhard, Russek, Lackner, Egger. Devet igralcev celovškega teama pripada Atletik SK, dva Sportvereinu. Tudi Celovčani tvorijo torej homogeno celoto in ker našega moštva nikakor ne podcenjujejo, je pričakovati od njih najtršege odpora. Tekmo bo vodil zagrebški sodnik Fabris. Ljubljanski team nastopi v belozelenih dresih z mestnim grbom.

Tenis-sekcija društva Atene javlja, da se vrši vpisovanje za tenis 2. in 4. aprila od 5. do 7. v ortopedičnem zavodu v Mladiki.

Uganka.

Streljalo brez poka
se bode zares —
brez greha lagalo
se malo bo vmes. —

In kri bode tekla,
kri pa ne bo,
kdo li uganil
uganko bo to?

Rešitev in imena rešilcev v prihodnji številki Slovensko lovsko društvo.

POSILANO.

Došlo za 2000 oblek kamgarna in ševijota najboljših kakovosti prvih angleških, čeških in nemških tvornic! Ne zamudite ugodne prilike! 1749

Lenasi & Gerkman.

Na mesečne obroke

daje brez vsakega poviška vsakovrstno

moško, žensko in

otroško konfekcijo

stara, renomirana konfekcijska tvrdka

O. Bernatović, Ljubljana, Metni trg 5.

Poizvedovanja.

Štiri ključke, eden nekoliko večji, ostali lanjske oblike je nekdo našel. Kdor jih je izgubil, naj se oglasi: Cegnarjeva ul. 10, podstrešje.

Priporočamo vsem rodbinam Kolinsko cikorio, izvrsten pridelek za kavo.

Meteorologično poročilo.

Ljubljana 306 m n. m. viš.

Normalna barometrska višina 736 mm.

Čas opazovanja	Barometar v mm	Termometer v C	Relativna vlaga v C	Nebo, vetrovi	Padaavina v mm
28. 3. 21 h	723 0	7-2	0-3	oblač. s. v.	
29. 3. 7 h	724 1	9-2	0-1	oblač. s. v.	6-2
29. 3. 4 h	724 8	12-5	0-6	d. obl.	

Koliko nezadovoljnih gospodov je videti v novih oblekah in to upravičeno! Vsak pa je zadovoljen, ki si preskrbi oblačila pri konfekcijski industriji Drago Schwab, Ljubljana

Slabost? Slabo spanje? Nervoznost? Neveselje do dela? Ali se večkrat pojavljajo različne boli? Dober prijatelj v takih slabih dneh je pravi Fellerjev Elzafluid! Dobro služi za umivanje in obloge, ravno tako kot kosmetikum za usta, glavo, kožo! Močnejši, izdatnejši in bolj delujoči kakor francosko žganje. Z zavojnino in poštnino 3 dvojnat ali 1 specialna steklenica 24 Din; 36 dvojnat ali 12 specialnih steklenic 214 dinarjev in 10 odstotkov doplatka razpošilja: lekarnar EUGEN V. FELLER, STUBICA, DONJA, Elzartg št. 134, Hrvatska.

II.

Ko z milom gresta tja po polj,
tri „čunke“ prišle so nasproti,
in z milom „ZLATUROG“ sta brata
oprata puijske vsega blata.

Nadaljevanje sledi.

P. n. bančnim zavodom

ter industrijskim podjetjem dobavljamo poslovne knjige itd. po posebnem naročilu v priznani fini izdelavi v najkrajšem času.

Knjigovoznica K. T. D. v LJUBLJANI
Kopitarjeva ulica 6/II.

Boljše DEKLE za vse
Iščem ob dobri plači. Gledališka ulica 4, II. nadst.

PRODAJALKA,
mlajša moč, IŠČE mesta v trgovini z mešanim blagom. Gre tudi 1 mesec brezplačno. — Cenj. ponudbe prosim pod šifro «POSTENA 1803» na upravo «Slovenca».

Čevljarsk. VAJENKA
takoj sprejme JOSIP PREŠEREN, Celovška cesta 82, Ljubljana VII. 1802

DEKLICA
z dežele, 16 let stara, IŠČE primerno službo. — Ponudbe na upravo lista pod šifro: «Pridna in poštena». 1793

SPREJME SE ORGANIST
in CERKVENIK na IGU — Prednost imajo obrtniki. — Nastop po dogovoru. 1769

Kroj. pomočnike
za veliko delo sprejme K. PUČNIK, Sodna ulica št. 3, Ljubljana. 1766

Čvrsta, samska in mirna ženska (Slovenka), išče zaposlenja kot KUJARICA, ŠIVILJA in STREŽNICA v gospodinjstvu; vse obenem. — Ponudbe poslati na upravo «Slovenca» pod številko 1765.

KNJIGOVODJA
s trgovsko-ekspozitno, bančno in tovarniško prakso, vešč ital., franc. in angl., želi premeniti mesto iz družinskih razlogov le v Ljubljani. — Ponudbe pod «Perfekt 30» na upravo lista. 1792

Sprejem UČENCA
poštenih staršev, kateri bi imeli vsb oskrbo pri starših, v specijalno trgovino v Ljubljani. — Naslov pove upravnistvo: pod številko 1739.

Za Beograd
iščem perfektno KUJARICO in SLUŽKINJO, vajeni vseh domačih del, k svoji sestri. Potovanje plačam. — Naslov v upravi lista pod št. 1712.

MANJŠO, ŽELEZNO BLAGAJNO
Kupimo. Naslov pri upravi lista pod številko 1743.

NA HRANO in STANOVA-
NJE se sprejmeta 2 gospodinjci. Naslov v upravi «Slovenca» pod številko 1716.

Zahvala.

Za obilne dokaze iskrenega sočutja povodom smrti ljubljene soproga oziroma brata, svaka in strica, gospoda

Tomo Blažanina

izrekam tem potom najiskrenejšo zahvalo g. dr. Hausu za brezplačno zdravljenje, dalje vsem darovalcem za prekrasne vence, č. duhovščini, pevskemu društvu «Slavec» za ganljivo petje in spremstvo, brivski zadrugi, organizaciji brivskih pomočnikov, udruženju invalidov, končno vsem, ki so spremili blagopokojnika na njegovi zadnji poti.

Ljubljana, dne 29. marca 1924.

Globoko žalujoča soproga in ostali sorodniki.

Zahvala.

Vsem, ki so na katerikoli način pokazali, ko je naša

Janka

šla od nas, kako jim je bila mila, kako sočustvujejo z nami v naši žalosti, izrekam s svojimi otroci presrečno, najglobljo zahvalo.

Posebno se pa zahvaljujem prečastitim materam uršulinkam, pri katerih je moja hčerka bila v najboljših rokah, za vse, kar so storile za njo ves čas, zlasti v njeni zadnji bolezni, za vse, s čimer so na tako ganljivo način spričale pravo materinsko skrb, ljubezen in tugo; častitemu gospodu špihualu uršulinskega samostana Janku Cegnarju; gojenkam, ki so s prelepim petjem, z venci, s spremstvom, s čini pobožnosti izkazale zvestobo in ljubav svoji ranjki tovarišici; bivšim kranjskim součenkam za spremstvo in morev; pevskemu zboru Narodne čistalnice v Kranju in udruženju Primorci, Primorci za primorskega dijaštva kakor tudi vseni posameznim primorci rojakom, ki so potrdili nerazrušnost srčnih vezí, ki nas vežejo še bolj v žalosti ko v veselju.

Vsem, vsem hvala iz dna srca!

V Ljubljani, dne 28. marca 1924.

Dr. JOSIP WILFAN.

MOTORNO KOLO

3 HP «Puch», v zelo dobrem stanju, prodam za 7000 Din. — Več pri strojniku hotela «Slon», Ljubljana. 1791

I. preoblikovalnica

damskih slavnikov in moških klobukov
Barborič & Završan
Ljubljana, Mestni trg 7
izdeluje po najnovejših modelih. Istotam velika zaloga damskih slavnikov, nakitenih in praznih ter raznovrstnega nakita.

Amerikanci, pozori! Napredaj je HIŠA

s 4 sobami, hlevom, po zelo ugodni ceni. V hiši je elektr. razsvetljava in je pripravna posebno za rokodelca. Stanovanje s 1. majem na razpolago. Natančnejša pojasnila daje lastnik: FRANC KOKALJ, Puštal pri šk. Lok.

STROJNIK

ali strojevodja, ključavničar, oženj, več nekoliko elektr. stroke z večletno prakso, želi službe. Pisarne ponudbe na upravo pod šifro: «Stalno in takoj št. 1640».

Gradbeno podjetje

ing. Dukič in drug

Ljubljana

Bohoričeva ul. 24.

Za spomlad in poletje kupite najceneje **KLOBUKE**

CEPICE slavnikov, srajce, ovratnike, kravate, dežnike, palice, potrebščine za telovadce in turiste pri trgovci **IVAN KURČIČ**, Ljubljana, Stari trg 10. Zbiranje in večje odjemalec znaten popust.

Najceneje CEMENT

Prima Portland Trboveljski in Dalmatinski, dobavlja v poljubnih množinah. V zalogi tudi apno. Naročila sprejema **H. PETRIČ**, Gosposvet-ska cesta 16/I. - Tel. 343.

RAZPIS DELA.

«Društvo za Mladinske domove v Ljubljani» razpisuje tem potom za zgradbo «Mladinskega doma na Kodeljevem» vsa težaška, zidarska, tesarska, železo-betonska, kleparska in krov-ska dela. Vsi tozadevni načrti in stavbeni podatki so na vpogled od torka, 1. apr. do incl. petka, 4. aprila t. l. v društveni pisarni, Mestni trg 8, I. nadst., od 10 do 11, kjer se dobe tudi vsa tozadevna pojasnila. 1804

PRODAM:

radi preselitve POSESTVO s hišo, gospodarskim poslopjem in mlino, pri katerem se nahaja tudi dobro ideča gostilna z mesarijo in malo trgovino. V hiši je tudi trafika ter je mesta za večjo trgovino. Za podjetnega človeka je dana možnost do-brega zaslužka, ker ni daleč naokoli nobene trgovine in goni voda tri mlinska kole-sa. Cena 750.000 Din. — Vprašati pri Fr. SLAPNIKU, Kališovec, pošta Rajhenburg

Opremo za ŽAGO:
3 polnojarmeniki, lokomobila Lanz mod. 1921—100 KS z vsemi pritliklinami, ŽELIM ZAMENITI za rezani ali stavbeni LES franko Postojna (tudi parobrod fob. Gruž ali Metković). — Ponudbe na upravo št. «Slovenca» pod številko 1772.

Reduciran železn. stroje-vodja se išče. — Cenj. ponudbe pod šifro «Zanesljiv št. 1610» na upravo lista.

Več A. Ž. PANJEV ozir. eksp. s čebelami, dobro zasadenih in zaleženih, napredaj z ali brez panjev. Kje, se izve v upravi pod št. 1612.

KLAVIR

dobro ohranjen, skoraj nov, iz tik predvojnne dobe za 10.000 Din. napredaj. Pri takojšnjem plačilu 500 Din popusta. — Pojasnila daje **Ivan Javoršek**, Rogatec. 1661

Hotelska in trgov. HIŠA na najpogostejšem kraju Bleda, ugodno napredaj. — Naslov v upravi lista pod številko 1600.

Zahvala.

Podpisana se najiskreneje zahvaljujem g. primariju dr. Francu Minafu za zdravniško pomoč ob priliki težke operacije fistule žolčnega mehurja. — Bolezen je trajala več kot štiri leta in le veliki vnemi, s katero se je g. primarij zame zavzel, se imam zahvaliti, da sem operacijo srečno prestala in je rana sedaj popolnoma zaceljena.

Ljubljana, dne 29. marca 1924.

Jenko Marija.

Strojno pletenje HARING

Čevljarska ulica št. 4.
Izvršuje nogavice iz najboljšega bombaža in flora. Podpletuje vse vrste nogavic, tanke in debele. 1632

Semenski OVES,

GRAHORO in FRANCO-SKO LUCERNO ima oddati FR. POGAČNIK, Ljubljana, Dunajska cesta št. 36.

VRTNICE

nizke, triletno cepljenke, 40 najlepših vrst, po 10—12 Din komad, za takojšnjo saditev, nadalje rudeče grozdice, bršlin in gladiole nudi slav. občinstvu v mestu in na de-želi ANTON FERANT, trg. vrtnar, Ljubljana, Ambrožev trg št. 3. 1653

STAVBENA PARCELA

napredaj po ugodni ceni v velikosti 804 m². — Istotam tudi ŠIVALNI STROJ Sm-ger. Vič—Glince 81, I. nad.

Agitirajte za naše časopise!

Prostovoljna javna dražba.

Dne 6. aprila 1924 ob 15. uri se bodo na UNCU hšt. 100 prodajali sledeči predmeti: 1 javna tehtnica, 1 železna blagajna, 1 pisalna miza z železno blagajno in nekaj pohištva. — Prodajalec si pridržuje rok 8 dni za odobritev, dočim je izdajatelj vezan na svoj ponudek. Izkupilo je položiti v roke sodišča.

Okrajno sodišče v Cerknici, odd. I, dne 24. marca 1924.

Pozor, čevljarji in trgovci usnja!

Priporočam se za izdelavo GORNJIH DELOV vseh vrst tudi po meri iz lastnega ali prinešenega usnja, dalje izdeluje tudi vsakovrstne VZORCE iz lepenke

F. KRALJ, Moste p. Ljubljani, Društvena ul. 64
Naročila sprejema tudi **FRAN SEUNIG**, Marijin trg 2.

POZOR! Kdor želi imeti trpežno in ceno **POZOR!** blago, ta naj pride v manufakturno trgovino

I. TOMŠIČ, Sv. Petra c. 38.

Tam dobi vsakovrstno blago za ženske in moške obleke, narejene ženske in otroške obleke, cečirje za srajce, vsakovrstne perilo, moške srajce od 56 Din naprej, navadne in svilene rute, predpasnike iz listra in klota ter vse živalne potrebščine.

ZNIZANE CENE! POSTREŽBA TOČNA!

P. S. A. motocikli dospeli.

V ocenilni vožnji

Parls — Nizza

so si priborili

2½ HP 1 cilindar — ZLATO MEDALJO,

3½ HP 1 cilindar — ZLATO MEDALJO.

P. S. A. Team: Pierre-Bermond-pokal

Generalno zastopstvo in zaloga za Jugoslavijo:

JUGO-AVTO

Ljubljana. Dunajska cesta 36.

STROJNE TOVARNE IN LIVARNE d. d. v Ljubljani

ZVONARNA

ustanovljena leta 1767., dobavlja priznano prvovrstne bronaste ZVONOVE čistih glasov po konkurenčnih cenah v kratkih rokih.

Zahlevajte cenik!

Prostovoljna razpredaja.

Konfekcijska trgovina

Brata Brunskole Ljubljana, židovska ulica 5.

Vsled popolne opustitve te stroke razprodajava pod lastno ceno OBLEKE za gospode, PERILO,

— KRAVATE, OVRATNIKE itd. —

— DAMSKE KOSTUME. —

RAZNOVRSTNO MANUFAKTURNO BLAGO.

Dne 6. in 13. aprila bo v RODNEM VRHU v Halozah, železn. po- nekdanjega «Kofler», od-staja PTUJ, nosno Klampfer-jevega

posestva obstoječega iz la vinograde, sado-nosnika, gozda, travnika, gosposke

HIŠE, 3 viničarij, kletij s stiskalnicami itd., radi bolezní pod pravi ugodnimi pogoji, v večjih ali manjših delih. — Rodovitni kraili — Oud se dobro izločal 1784

Zajamčeno popravljivi Lokomobili

Lanz-Wolf, izdel. l. 1914-22

HP	HP	Novi
10—15	90—120	26—42
15—20	100—130	30—50
20—25	120—170	40—65
25—30	130—180	50—80
30—40	150—200	70—100
40—50	170—230	100—140
50—60	200—300	120—130
60—75	300—400	140—170
70—80	400—500	170—190
85—100	500—600	200—220

Prvovrstno generalno popravilni Preizkušeni. Enoletno tovarniško jamstvo. Popolna montaža. Ogledite si nase stalno zalogo

Motorji na surovo olje bencin-motorji vse mlinske stroje

Prvovrstne izvršitve, naprave

modernih mlinoV

ro. enstrukcija in prezidava

že obstoječih mlinoV po

modernem sistemu

silosi in

tavanske žimice

naprave za

transport žita

Velika zaloga v Zagrebu.

Obisk inženjerja, projekti,

prospekti in katalogi brez-

plačno.

Točna dobava. Cene zmerne

Transmisije. Popolna montaža.

Brata Fischer d. d.

Zagreb, Pantovčak 5.

Ing. Rudolf Treo

stavljenik

vhod samo,

Gospodetska c. 12.

Najceneje DRVA

trda in mehka, žagana

in cepljena, večje in ma-

le množine, od 25 kg

dalje dostavlja na dom,

Naročila sprejema:

H. PETRIČ, Gosposvet-

ska cesta 16/I. - Tel. 343.

P. n.

šivilje gospodinje

opozarjamo, da so zopet do-

speli najboljši šivalni stroji

Gritzner

v vseh opre mah.

Pouk v vezenju ter

krpanju perila in

nogavic (štofanje) brez-

plačno edino le pri:

Josip Petelinc

Ljubljana, Sv. Petra n.

Mehanična delavnica pod vod-

stvom priznanega strokov-

njaka in mehanika Stanko

Galeti na razpolago za si-

valne stroje vseh sistemov

in koles. 7984

Najceneje

Edino iz Trbov. revirja

PREMOG

večje in male množine

tudi v VREČAH

dostavlja na dom. Na-

ročila sprejema:

H. PETRIČ, Gosposvet-

ska cesta 16/I. - Tel. 343.

Dalmatinski

PORTLAND CEMENT

svetovne znamke

„SALONA“

(TOUR)

nudi po najnižji

dnevni ceni

promptno tvornica

»SPLIT«

delniška družba

za cement Portland

iz skladišča

v Ljubljani

Aleksandrova cesta 12

Inserati

v »Slovincu« imajo za našega trgovca in obrtnika velik uspeh, ker ima ta dnevnik največ naročnikov med našim ljudstvom na deželi. Cene oglasom

v »Slovincu«

so tako določene, da se lahko naroči oglas že za ceno od 5 Din naprej in je torej insercija pristopna tudi manj imovitim. Cenik za oglase in pa izvod časopisa dobite na zahtevo popolnoma

zastonj!

Obleke

in moderni površniki po zelo nizkih cenah
v oblačilni industriji

A. Kunc

Ljubljana, Gosposka ulica 7.

Bukovine, oreha ali češnje

Za promptno dobavo se išče 1 do 2 vagona od 32 40 mm debeline, žamano ali nažamano biti mora krivo več kot mogoče in suho. Oferte z navedbo cen franko Postojna naj se pošljejo pod Promptna dobava na Aloma Company, Ljubljana.

Stroji za pletenje

(Strick- u. Wirkmaschinen) kakor tudi vse potrebščine za stroje od najpoznatejših tujih kakor Feilke Lederer, Wien, Wilhelm Barfu, Apolda, Fritz Schuster, Chemnitz, Sander i Graft, Chemnitz, v največji izbiri po smernih cenah pri samozastopniku za Jugoslavijo

Alfred Rozma, Osjek 1., Zupaniška ulica broj 42.

Igle vseh števil vedno v zalogi.

Močno, lepo in poceni

sukno

in kamarn, hlačvino, celir, tiskano (druk) platno, volnene blago in vso manufakturno robo kupite edino v veletrgovini

R. STERMECKI, Celja. Kdor ne verjame, naj se sam prepriča. Zaloga velika. Trgovci engros cene. Cenik zastonj.

Desinfekcijska sredstva!

SANITOL

proti nalezljivim boleznim

SANOFORM

za toaletno uporabo.

V vseh lekarnah in drogerijah

Schiffswerft Linz A. G.

Ladjedelnica Linc A. G.

Komercialno ravnanje:
Wien I., Wollzeile No. 12.
Telefon No. 74.306 in 76.484.
Tovarne v Linzu a. d. Donau.

I. oddelek: Livarna za jeklo in železo.

Motorji z nizkim pritiskom na surovo olje za industrijske in poljedelske svrhe od 5 do 170 HP.

Motorji z nizkim pritiskom na surovo olje za ladje od 10 do 500 HP — počeni od 80 HP s patentiranim krmilom.

II. oddelek: Gradba ladij.

Motorne in druge rečne ladje vsakega tipa kakor tudi manjše pomorske ladje.

III. oddelek: Gradba motorjev.

Izdelovanje vseh litih, jeklenih in železnih delov v vsaki velikosti.

Obisk inženirja in proračuni na željo brezplačno.

ZVONOLIVARNA
„ZVONOGLAS“
TOMANOVA ULICA **MARIBOR** TELEFON ŠT. 74
HITRA POSTREŽBA,
PRVOVRSTNA IZVRŠITEV, NIZKE CENE.
RAČUN PRI:
ZADRUŽNI-GOSPODARSKI-BANKI
MARIBOR.

„ZVONOGLAS“

OKUSNO
IZDELANI
BRONASTI
ZVONOVI—
HARMONIČNO
AKORDIČNI
TRAJNI
GLASOVI

Oblastveno dovoljena POPOLNA RAZPRODAJA

našega oddelka za pletenine, trikotažo in perilo.

Dovoljujemo si cenjene odjemalce opozoriti, da se nahajajo v zalogi še večje množine različnega blaga kakor:

Za dame: perilo, bluže, predpasniki, nogavice in rokavice. **Za gospode:** triko perilo, sviterji, srajce, ovratniki, naramnice, nogavice, rokavice, gamaše in dokolenice. **Za otroke in dojenčke:** perilo, osobito znamke »Tetra«, pat. nogavice, sviterji, čepice i. dr. — Brisače, različna golanterija in kozmetika. — Vse to blago razprodajamo pod tržnimi cenami, samo dotlej dokler traja zaloga.

A. & E. SKABERNE, Ljubljana, Mestni trg 10.

Najnovejši MODEL I otroških VOZIČKOV

in dvokoles - najceneje pri »TRIBUNA«, tovarna dvokoles in otroških vozičkov, Ljubljana, Karlovska cesta št. 4. — Ceniki franko. — Sprejemajo se tudi vsa popravila. 770

Autogene varilce iščemo.

Ponudbe na Laboritas d. d. za svarjanje bakra i železa. Zagreb, Palmotičeva ulica 66.

Naznanjam, da bom dne 1. aprila OTVORILA v Selenburgovi ulici št. 1.

Prvovrstno slaščičarno

P. n. občinstvu bom nudila vedno sveže slaščice, pecivo, bonbone in pristni med Podružnice čebelarstva društva za Ljubljano in okolico.

Z odličnim spoštovanjem **SL. TREO.**

PRESELITEV!

Popolnoma varno naložite svoj denar pri

„Vzajemni posojilnici“

v Ljubljani, r. z. z. o. z.

Ki se je PRESELILA iz hiše Uršulinskega samostana na Kongresnem trgu poleg nunske cerkve v lastno palačo na Miklošičevi cesti poleg hotela »UNION«.

Hranilne vloge se obrestujejo

po 6 %

brez odbitka rentnega in invalidskega davka. Vloge v tekočem računu se obrestujejo

po 5 1/2 %, vez. tudi po 6 1/2 %

in višje po dogovoru. Varnost za hranilne vloge je zelo dobra, ker poseduje Vzajemna posojilnica relativno velično delnic stavbne delniške družbe hotela »Union« v Ljubljani. Vrhutega je njena last nova lepa palača ob Miklošičevi cesti, več mestnih hiš, stavbišč in zemljišč v tu in inozemstvu. Denar se naloži lahko tudi po poštnih položnicah.

Ruski tisk — Russkaja Pečatj d. z. o. z. Krško,

ima v zalogi vse vrste

ruskih knjig,

kakor beletristične, znanstvene, šolske in otroške, velika zaloga not, lastnih izdaj. Posebna biblioteka je ruski čitajoči publiki za malo odškodnino na razpolago. — Kataloge pošiljamo brezplačno.

Cene znatno znižane.

Plačljivo tudi v mesečnih obrokih.

Trboveljski premož in drva
dobavlja DRUŽBA ILIRIJA, Kralja Petra trg 8
Plačilo tudi na obroke — Telefon št. 220

Grem v Ameriko?

Nad vse sijajno najdete urejeno v III. razredu na državnih parobrodih Zedinjenih držav Ameriških Bremen-New York ali na čudoviti ladji

„LEWIATHAN“

iz Southampton ali Cherbourg. — Lepe, dobro prezračene in udobno opremljene sobe z dvema, 4 ali 6 posteljami, veliki družabni prostori, prvovrstna kuhinja, številna kopališča. — Postrežba kot v I. razredu. Vsako popoldne in večer godbeni užitek. — Zahtevajte brezplačno ilustrovan cenik in razpored vožnje parnikov. 1309

UNITED STATES LINES

Beograd, Palata Beogradske Zadrage. Preko Hotel Bristol; Zagreb, Srednje Hrvatskih Seljaških Zadrage, Mihovčeva ulica; Prekopna, kolodvž; Ljubljana, Brodarstvo Zedinjenih Ameriških Držav, Dunajska cesta št. 29; Sarajevo, Srce Hrvatskih Seljaških zadruga za Bosno i Hercegovino, Alexandrova ulica 52; Susak, Banka za Pomorstvo.

Stroški pri uporabi bencina.

Vozi brez bencina!

Adaptiraj svoj auto-aktor ali stabilni motor s patent. HAG-generatorjem.

Kuri z ogljem! Prospekti in reference daje **Jugo-Hag**

Ljubljana: Telefon 560
Bohoričeva ulica 24.

Stroški pri uporabi oglja.

„ELIN“

družba za elektrotehnično industrijo d. z. o. z.

Gradi električne centrale in naprave. Velika zaloga motorjev in električnega materiala. Cene izredno nizke. — — — Postrežba točna. Na željo poset inženirja brezplačno.

LIUBLJANA, Dunajska cesta 1. Telefon 88.

MARIBOR, Veterinjska ulica 11. Telefon 239.

„Erika“

Najboljši in najpripravljenjši pisalni stroj za potovanje

THE REX Co., - Ljubljana

GRADISCE 10 - - - - - Telefon 268

Opalografi v vseh velikostih in opalografične potrebščine vedno v zalogi.

OBNOVA gradbena Ljubljana

d. z. o. z. ima stalno v zalogi:

Keramične plošče v vseh barvah Cevi iz kamenine.

Stijene zarezane strešnike patent Wienerberger. Azbestni skrilj „Saloni“ za pokrivanje streh.

„Oberoid“ prvovr. strešno lepenko brez katrana „Heraklit“-material in „Heraklit“-plošče, za izdelavo heraklitnih zgradb, mansard, predelnih sten in za izolacijo.

Inštalacije:

Telef. centrale, hišni telefoni, zvonci in električna razsvetljava.

IV. BOGATAJ

Ljubljana, Kongresni trg 19.

Telefon števil. 3. — Čekovni račun števil. 12619.

Trgovina in zaloga:

Inštalac. material, motorji, telef. aparati, moderni lesenci in svetilke.